

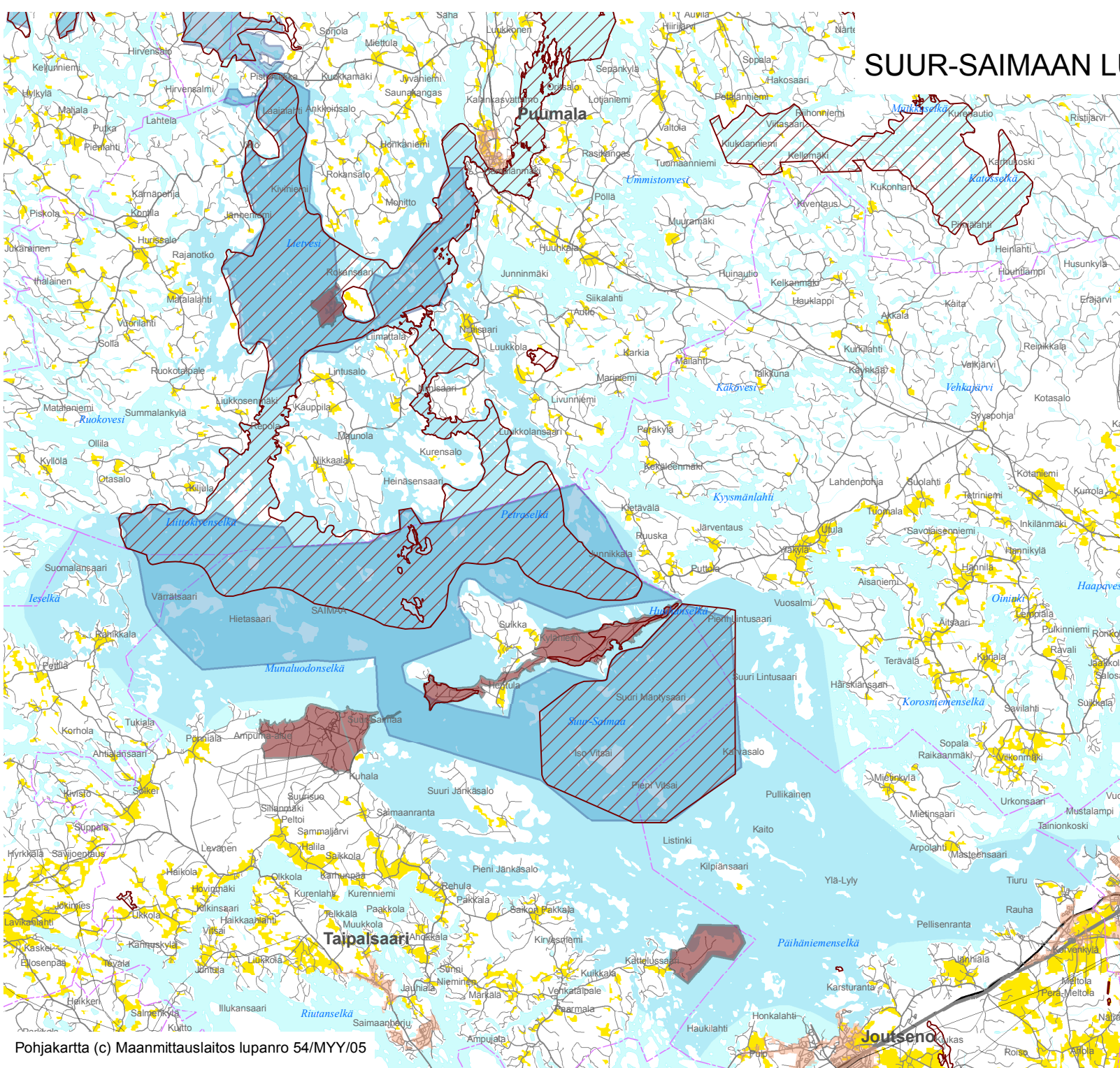
SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Valtakunnalliset suojeluohjelmat

 Valtakunnallinen rantojensuojeluohjelma-alue 31 205 ha

 Valtakunnallinen harjijensuojeluohjelma-alue 2 040 ha

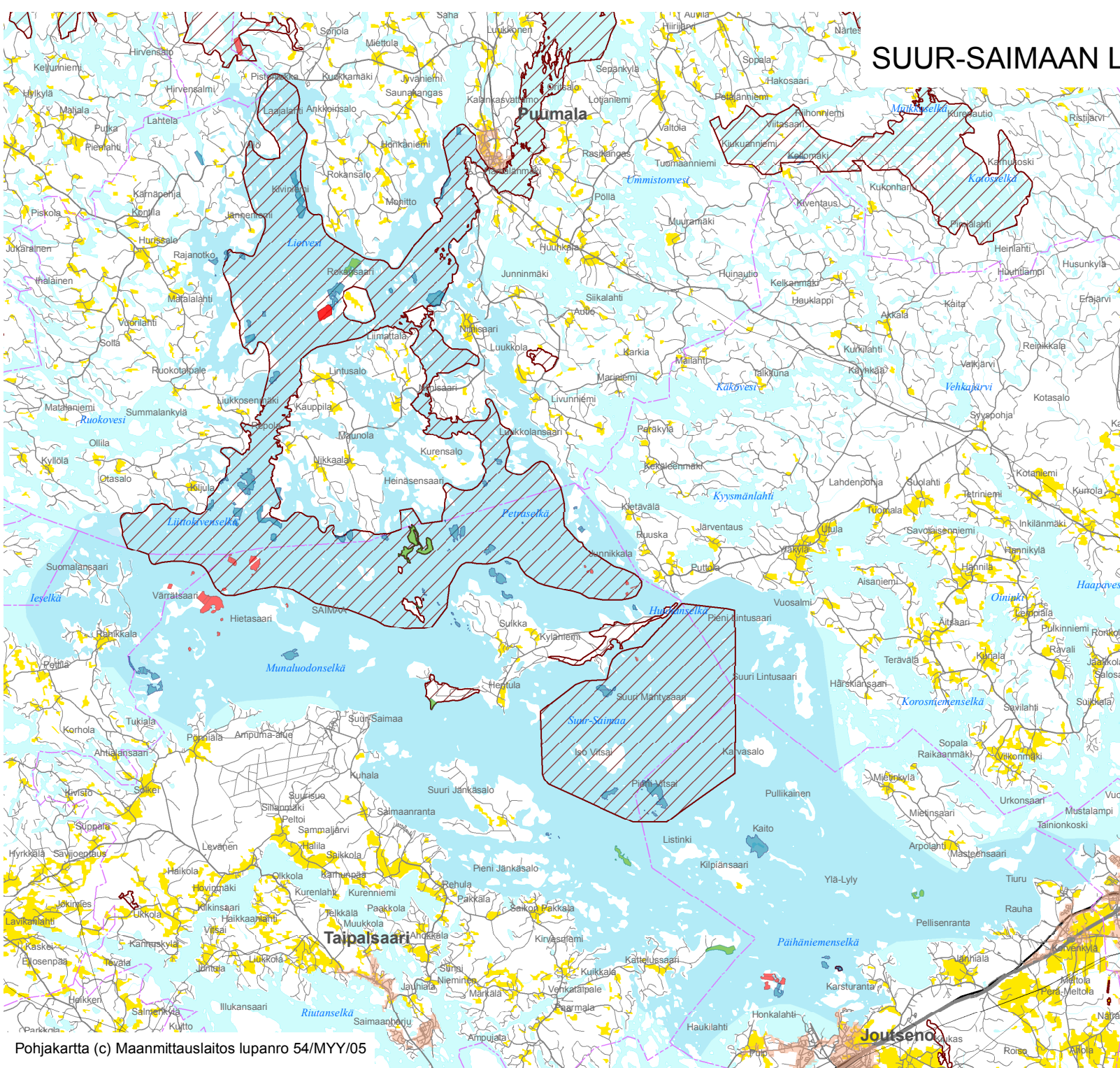
 Natura-alue 27 243 ha

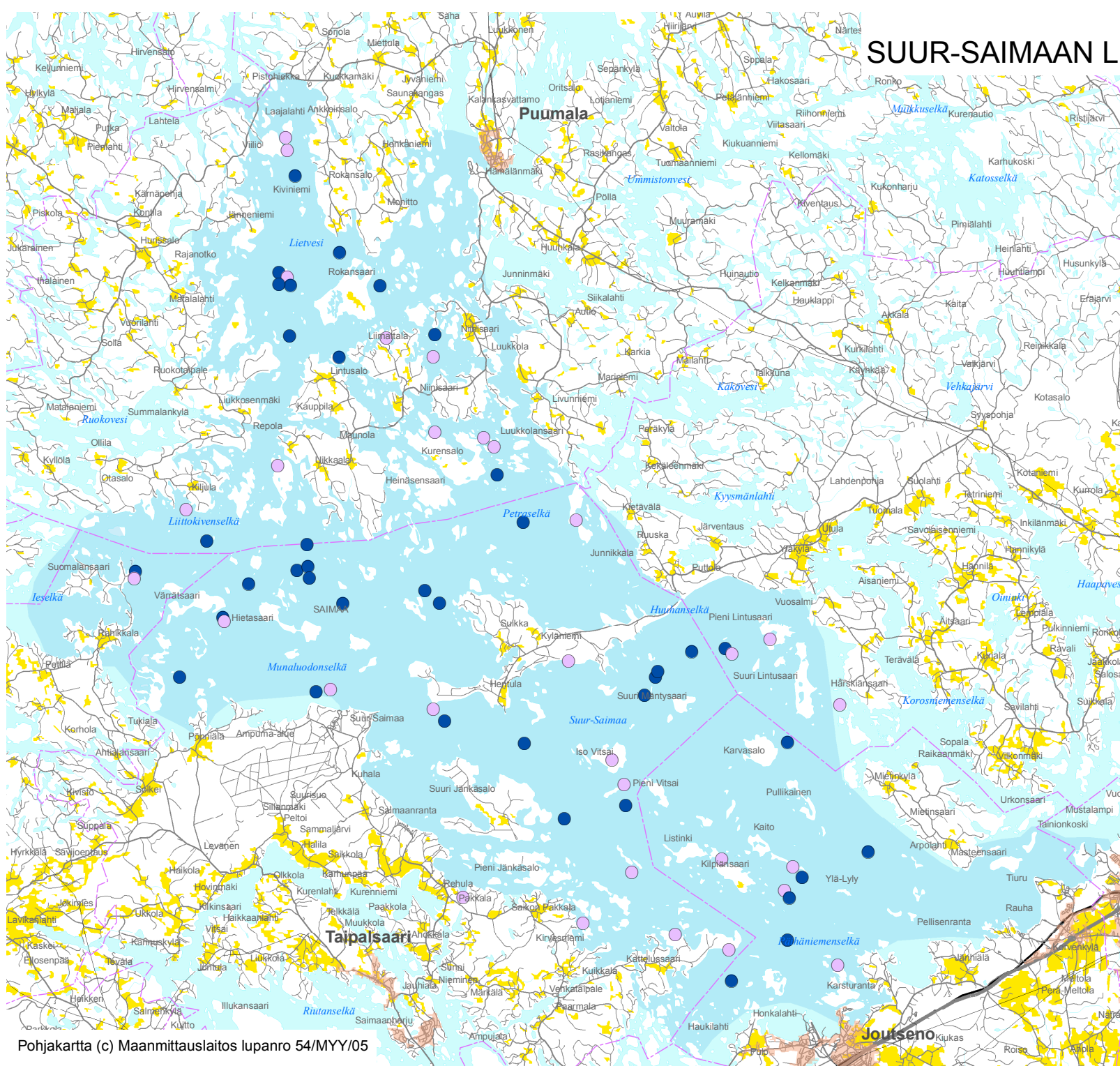
SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Suojelualueet

- Valtiolle suojelualueeksi hankittu alue 192 ha
- Yksityisen omistama luonnonsuojelualue 1 256 ha
- Virkistysaluesäätiön/-yhdistyksen omistama alue 180 ha
- Natura-alue 27 243 ha

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

● Merkittävä loppiluo
(> 10 para) n = 39

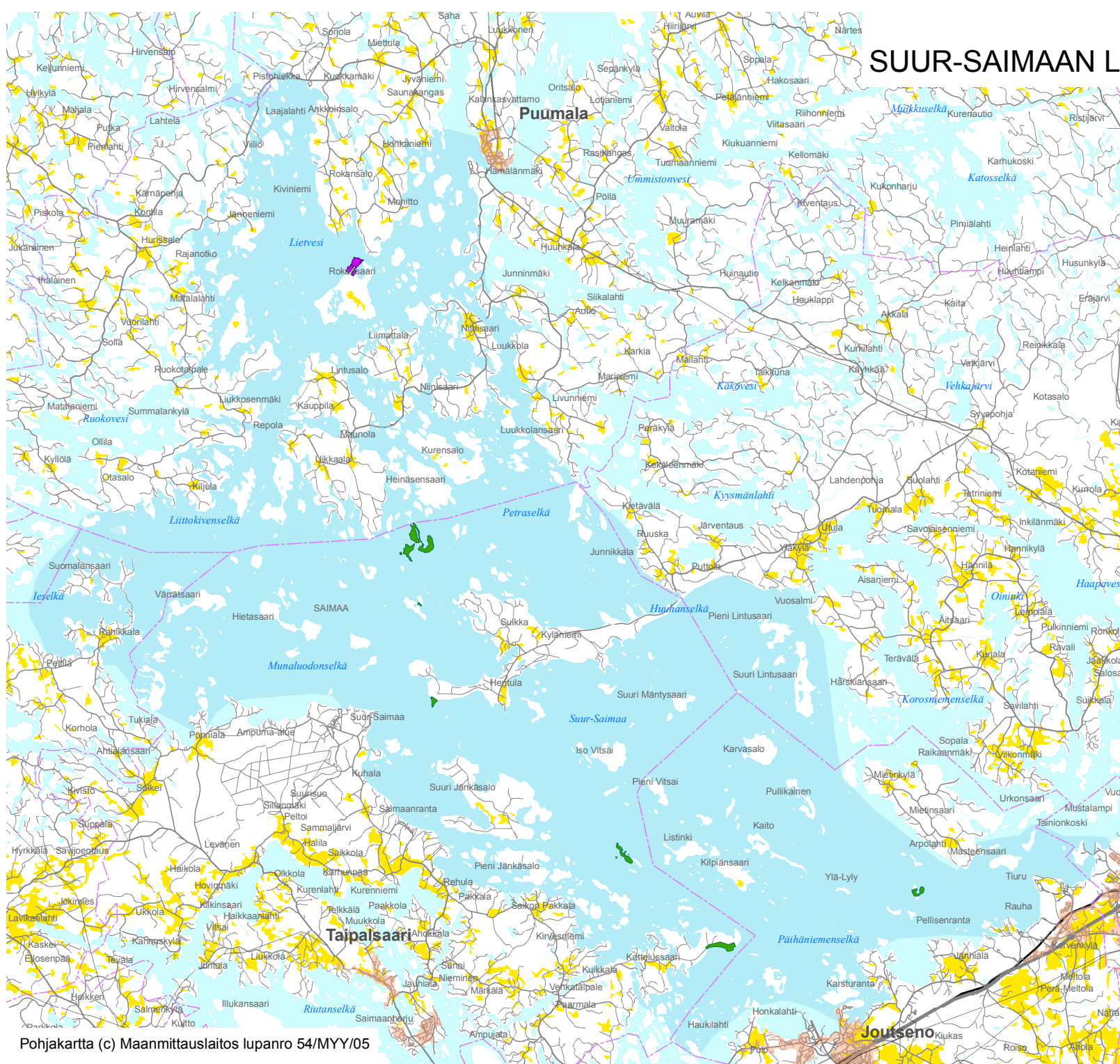
● Uhanalaisen lajin
esiintymä n = 30

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Perustetut virkistysalueet

 Etelä-Karjalan virkistys-
saluesäätiön alue

 Etelä-Savon virkistysalue-
yhdistyksen alue

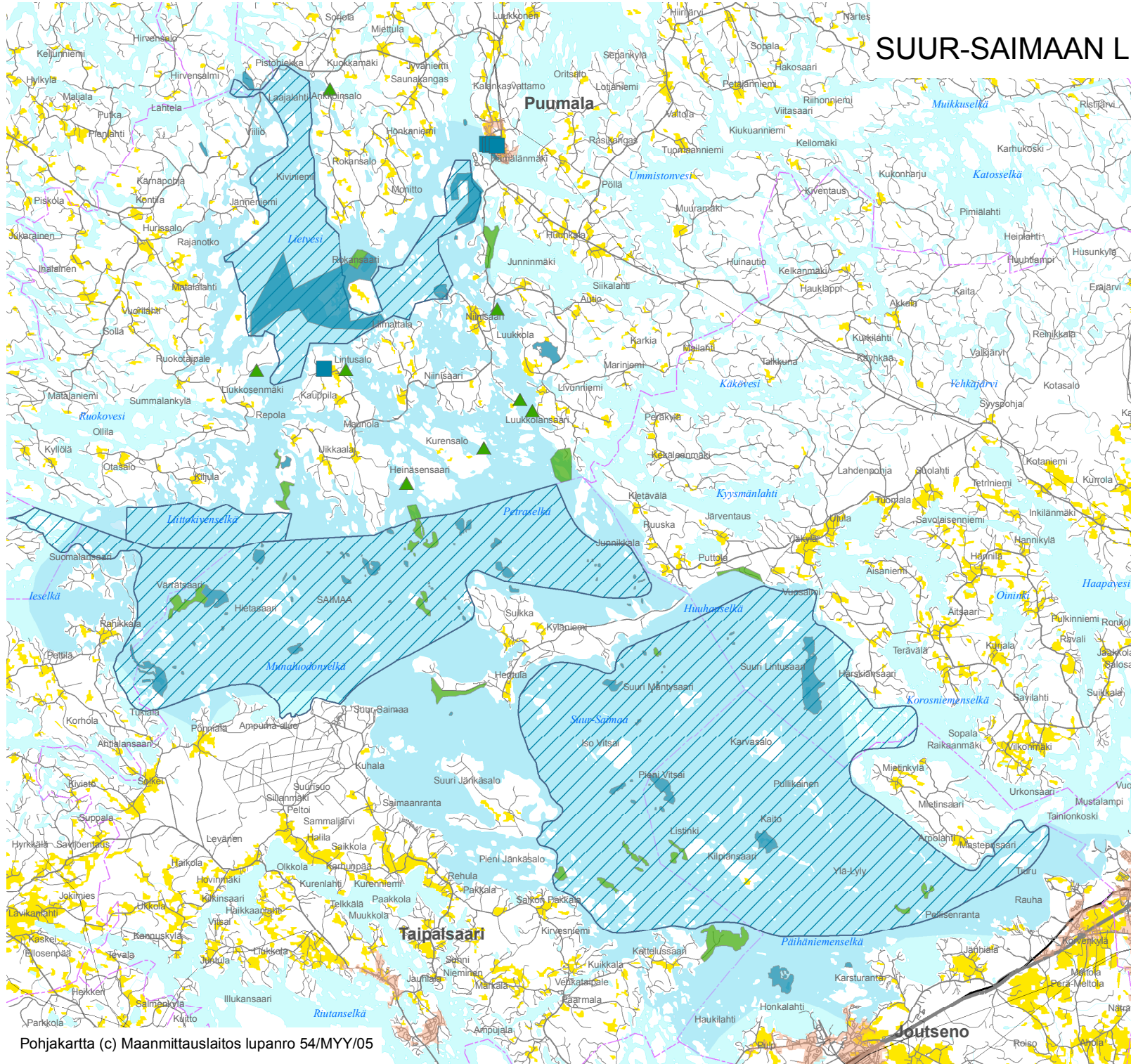
Pohjakartta (c) Maanmittauslaitos lupanro 54/MYY/05

0 2,5 5 10
km

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Seutukaavavaraukset

- Suojelualue 2 682 ha
- Virkistysalue 1 061 ha
- Arvokas vesistöalue (av) 46 878 ha

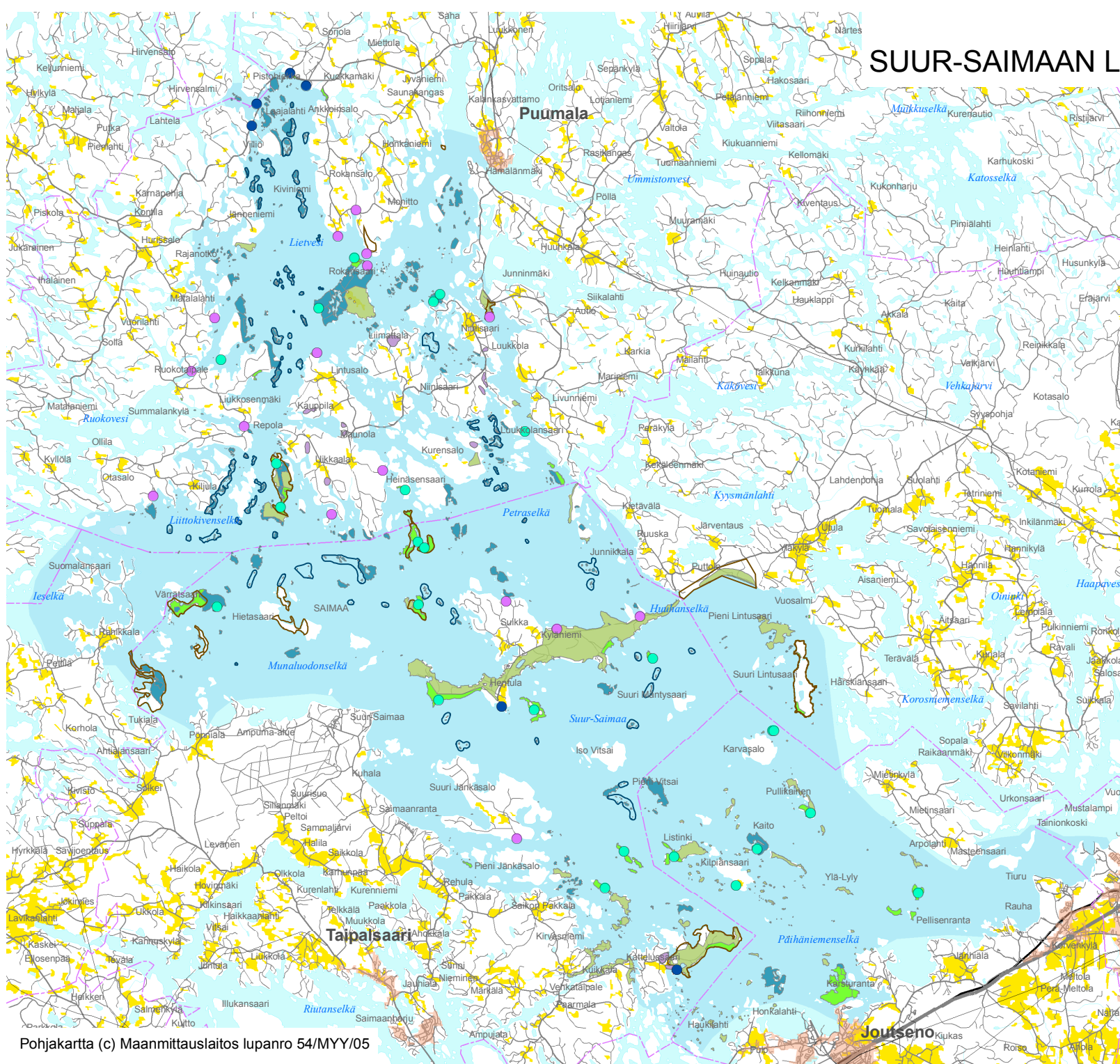
SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Yleiskaavavaraukset

- Arvokas harjualue
- Suojeltava alue, jolla on elämistön kannalta merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja
- Suojeltava alue
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta
- Luonnonsuojelualue, jolla on merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja
- Retkeily- ja ulkoilualue

Satamat

- Venesatama
- Retkisaatama
- Kyläsaatama

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

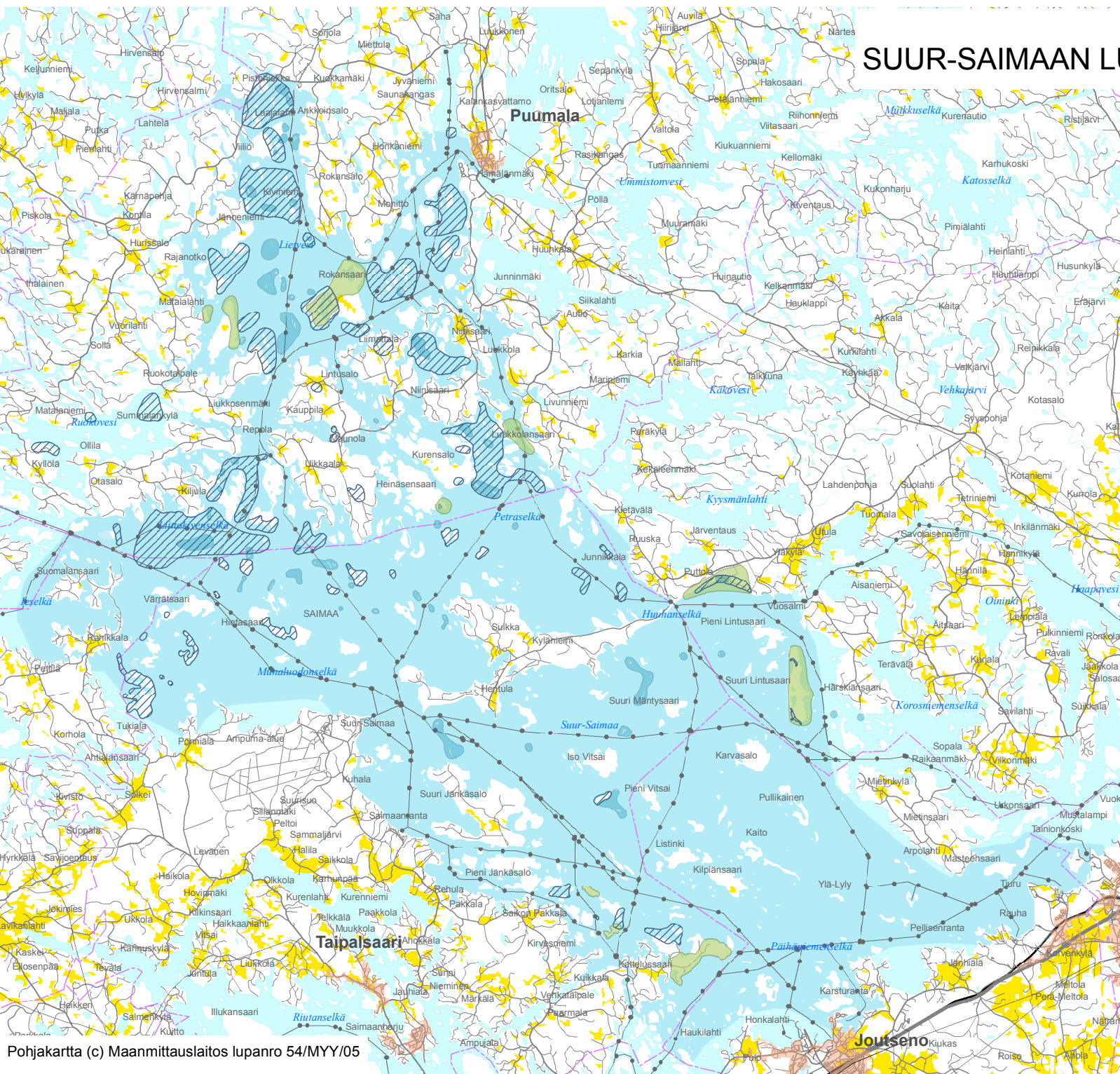
Luontoselvitykset

 Maiseman- ja harjensuojelun sekä virkistyskannalta merkittävä alue 2 194 ha

 Luonnonsuojelun kannalta merkittävä alue 7 300 ha

 Eläimistön suojelun kannalta merkittävä alue 1 342 ha

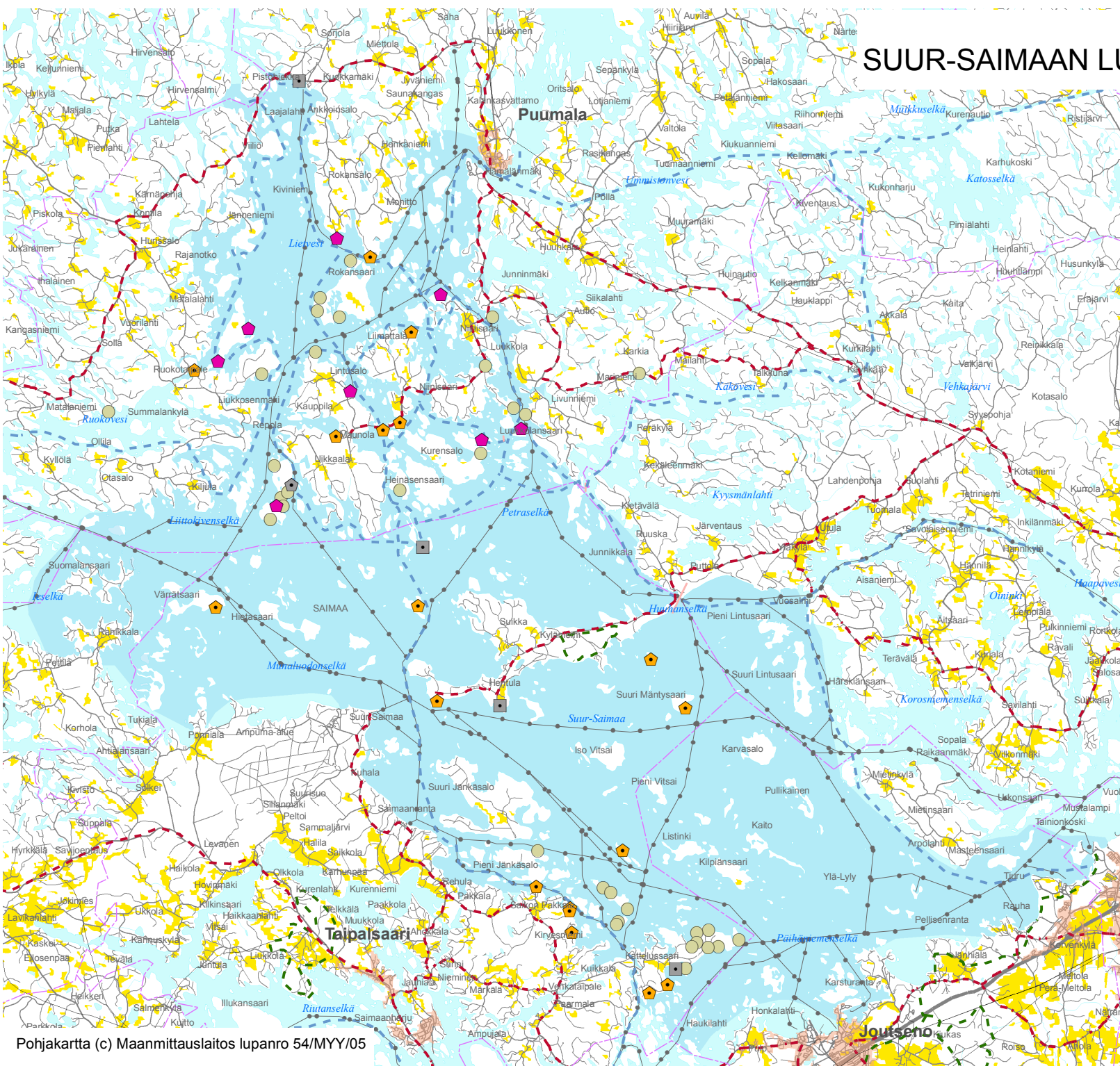
 Laivaväylä

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Veneily ja retkeily

- Venesatama, laituri
- 🏠 Venevalkama
- 🏠 Suurehkojen veneiden käyttämä rantautumispaikka/laituri
- 🔴 Veneseuran tukikohta
- 🟡 Uimaranta
- Laivaväylä
- - - Melontareitti
- - - Patikointireitti
- - - Pyöräilyreitti

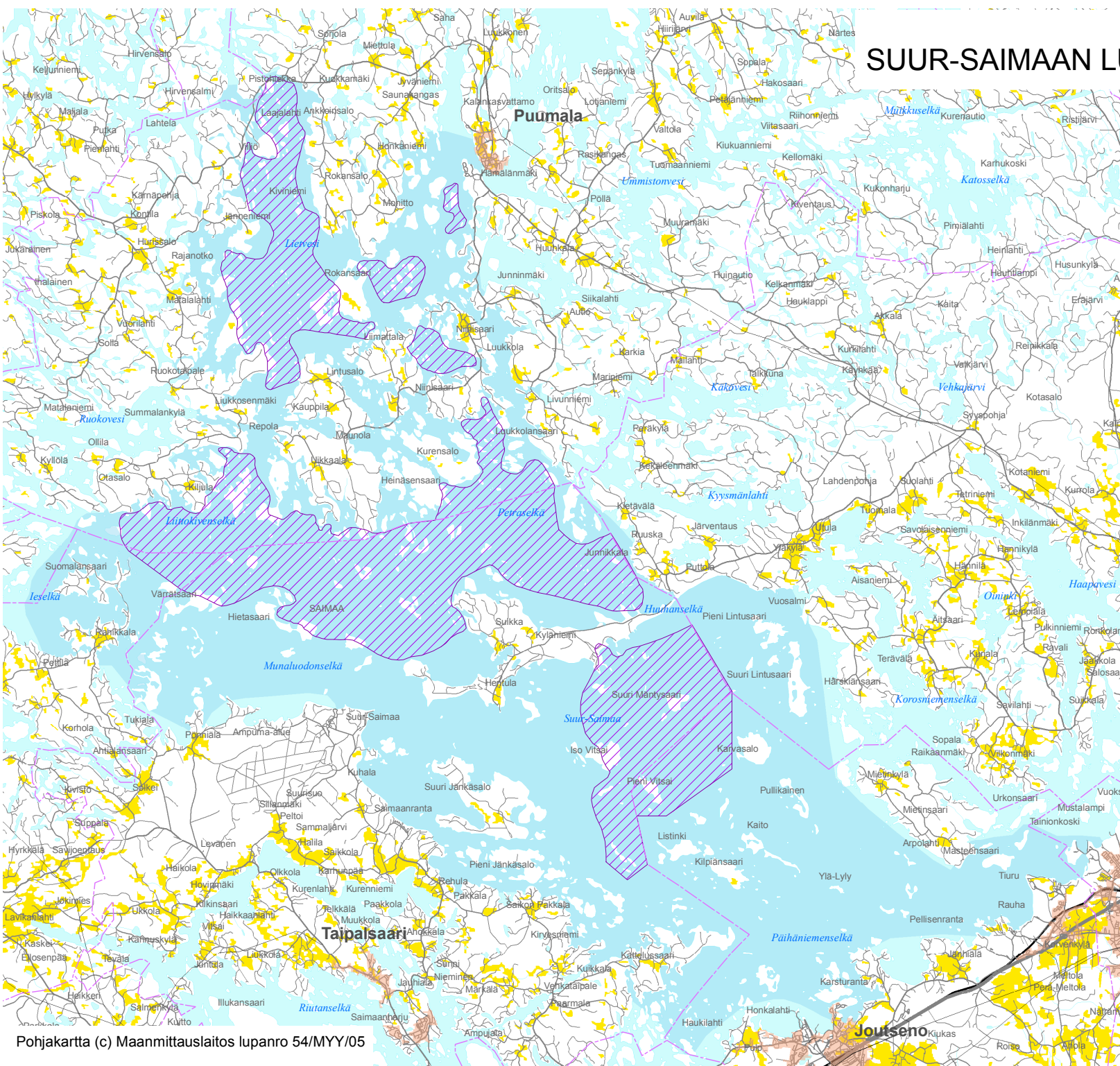

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSALUE

Yleiskaavan luonnonarvojen alueet

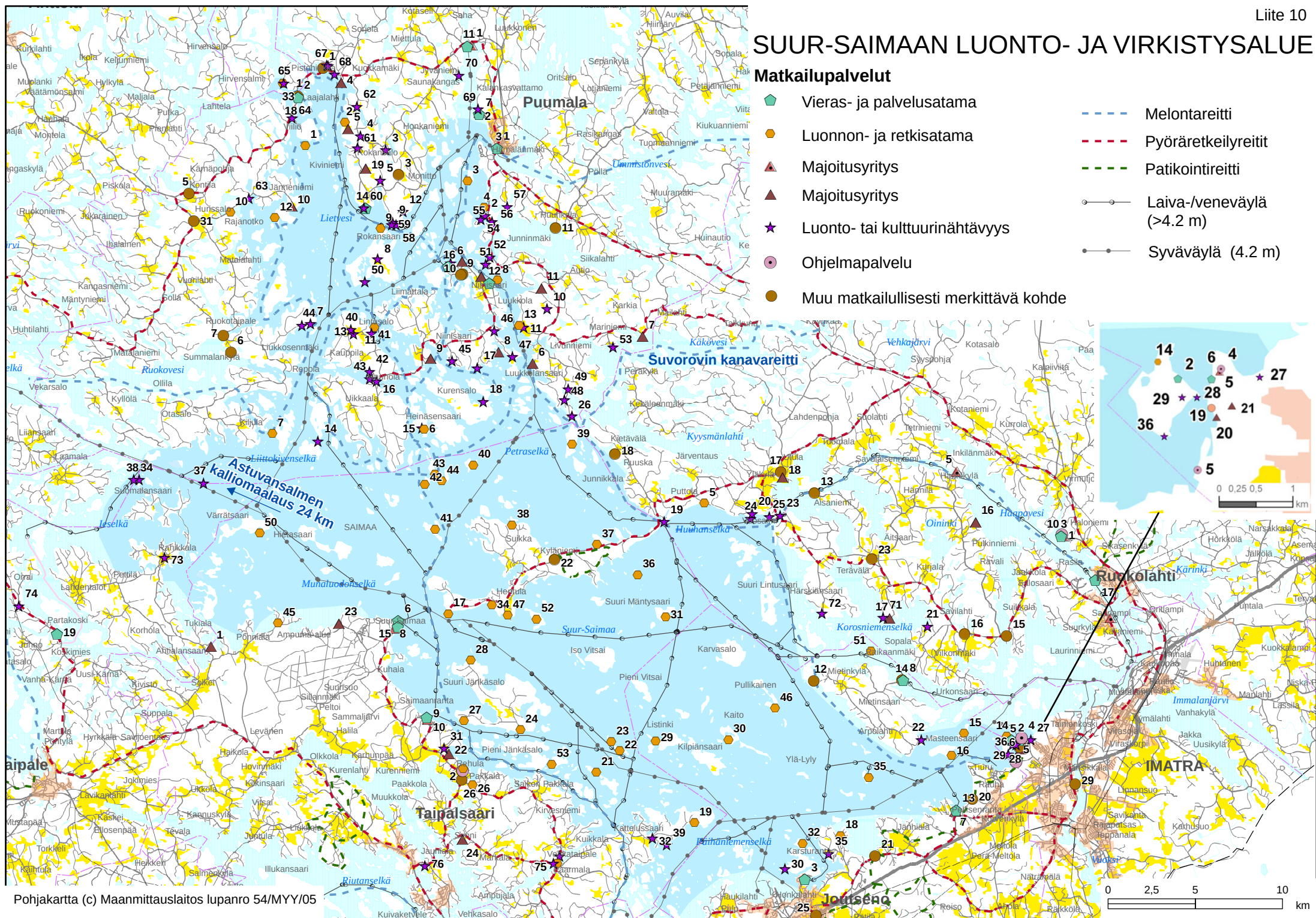
Erityisten luonnonarvojen
vyöhyke 23 373 ha

SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSSALUE

Matkailupalvelut

- Vieras- ja palvelusatama
- Luonnon- ja retkisatama
- Majoitusyritys
- Majoitusyritys
- Luonto- tai kulttuurinähtävyys
- Ohjelmapalvelu
- Muu matkailullisesti merkittävä kohde
- Melontareitti
- Pyöräretkeilyreitit
- Patikointireitti
- Laiva-/veneväylä (>4.2 m)
- Syväväylä (4.2 m)

Suuremmat majoitusliikkeet ▲ (punertava kolmio)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
1	Puumala	Sahanlahti/Saimaan Tähti Oy Lietvedentie 830 52200 Puumala puh.015-4686178 matkapuh fax. email sahanlahti@sahanlahti.fi www-osoite www.sahanlahti.fi/sahanlahti	majoituspalvelua	SV	K	K	mm luistinrata, avanto
2	Puumala	Koskenselän Iomakylä Koskenseläntie 52200 Puumala puh. 015-4681119 matkapuh fax. 015-4681809 emai koskenselka@omavinkki-oyinet.fi www-osoite www.travel.fi/fin/koskenselka/	majoituspalvelua	K, PP,	K	K	asuntovaunu paikkoja
3	Ruokolahti	Hotelli Ravintola Rantalinn Rantalinnantie 56100 Ruokolahti puh. 05-68441 matkapuh fax. 05-6844299 emai rantalinn@wwwnet.fi www-osoite www.rantalinn.fi	majoituspalvelua	auto, MP,	K	K	risteilyjä patikkaretkiä
4	Ruokolahti	Saimaan Loma-Hovi Lomahovin tie 3 56100 Ruokolahti puh. 05-4341133 matkapuh 050-3710308 fax. 05-4341895 emai saimaan.loma-hovi@saunalah.fi www-osoite www.saunalah.fi/loma-hovi	majoituspalvelua		K	K	perhejuhlat, pitopalvelua mökkimajoitus vain kesäisin
5	Ruokolahti	Ruokolahden Fasaanisafari Tetrimientie 56310 Syyspohja puh. matkapuh 0500-156155 fax. email ruokolahden.fasaanisafari@ppinet.fi www-osoite http://personal.inet.fi/viits/ruokolahden.fasaanisafari	majoituspalvelua		K	K	vierasvene laituri, savusauna, kylpytynnyri
6	Imatra	Imatran Kylpylä Vapaa-aikakeskus 55420 Imatra puh. 05-68251 matkapuh 05-6825502 fax. 05-6825509 email myynti@imatrankylpyla.fi www-osoite www.lomaliitto.fi	majoituspalvelua, kylpylä		K	K	
Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
7	Joutseno	Hotelli Joutsenranta Karhunkäntäntie 54100 Joutseno puh. 05-6805500 matkapuh fax. email www-osoite www.joutsenranta.fi	majoituspalvelua	MK, K	K	K	vierasvene- paikkoja
8	Taipalsaari	Suur-Saimaan Lomakeskus Suur-Saimaantie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145081 matkapuh fax. 09-713713 email myyntipalvelu@lomaliitto.fi www-osoite www.lomaliitto.fi	lomakylä, avoinna 8.6.-7.8.		K		
10	Taipalsaari	Lomakeskus Saimaanranta Suur-Saimaantie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145002 matkapuh fax. email www-osoite www.saimaanranta.fi	majoituspalvelua	PP, SV, MK	K	K	kalastus- retkiä
Seuraavia majoitusliikkeitä ei ole merkitty kartalle, koska ne sijaitsevat alueen ulkopuolella							
	Lappeenranta	Marjolan loma- ja kokoushotelli Mikonsaarentie 53300 Lappeenranta puh. 05-4524160 matkapuh fax. email myyntipalvelu@esimarjola.inet.fi www-osoite www.marjola.com	majoituspalvelua	K	K	K	oletettu huomioon liikunta- esteisten tarpeet

Majoitusliikkeet ▲ (ruskea kolmio)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
1	Taipalsaari	Saimaan Minttu Purnutie 50 54940 Solkei puh. 05-4144044 matkapuh 040-5131334 fax. 05-4144044 email sisko@saimaaminntu.com www-osoite www.saimaaminntu.com	majoituspalvelua		K	K	kalastus retkiä, lumikenkäily
3	Puumala	Vanhankaupan maja Keskustie 5 52200 Puumala puh. 015-4682095 matkapuh 0400-585224 fax email www-osoite	majoituspalvelua				
4	Puumala	Pistohiekan lomakylä Pistohieka 52200 Puumala puh. 015-6687734 matkapuh 040-5585950 fax. 015-6687734	Lomakylä, avoinna 1.6.-31.8.				
5	Puumala	Mökkit ja aamiaismajoitus Martikainen	majoituspalvelua				
6	Puumala	Reinikaisen lomamökit Luukkolan tie 52200 Puumala matkapuh 050-3727828	majoituspalvelua				
7	Puumala	Karkian Mylly Karkiantie 677 52200 Puumala puh. 015-6685132 matkapuh 050-3586762 email leenaleem@saunalahti.fi	aamiaismajoitusta				
8	Puumala	Cauldron Oy Niinisaari 52200 Puumala matkapuh 040-5898826 email aune.s@cauldron.fi www-osoite www.cauldron.fi	mökkimajoitusta				
9	Puumala	Kiljusen lomamökit Louhelantie 14 52200 Puumala puh. 015-4681413 matkapuh 0500-391305 email liisakiljunen@hotmail.com	majoituspalvelua			K	
10	Puumala	Reposen lomamökit Jännien tie 52230 Hurissalon puh. 015-456139 matkapuh 0500-651509 fax. 015-456139 email heikki.reponen@pp.inet.fi www-osoite http://personal.inet.fi/koti/heik	majoituspalvelua	K, PP,	K	K	tennis kenttä, hiihtoladut
11	Puumala	Cance Camp, Laajalahti Laajalahti 52200 Puumala puh. 015-4688151 www-osoite www.finn-active-travel.com	mökkimajoitusta, melontapalvelut ja opastus	K	K		
12	Puumala	Okkolan lomamökit, ravintola Niinipuu Niinisaari 52200 Puumala puh. 015-4688122 fax. 015-4688149 email okkolanlomamokit@co.inet.fi www-osoite www.okkolanlomamokit.com	majoitus- ja ravintolapalvelua		K	K	savusauna, hiihtoladut, napakelkka
13	Puumala	Temolan viinitila Ylösaarentie 52200 Puumala puh. 015-480200 email viinitila@temola.fi www-osoite www.temola.fi	vinimymälä, mökkimajoitus			K	avoinna sopimuk- sen mukaan
16 9.	Ruokolahti	Kesärannan Lomamajat Kesärannantie 56100 Ruokolahti puh. 05-4347132 matkapuh 050-5818950 fax. 05-4347132 email marja.puhakka@kesaranta.inet.fi www-osoite www.osaiaaverko.net/kesar	majoituspalvelua				avoinna 1.5.-30- muulloin sop. mukaan
17	Ruokolahti	Korosniemen leirintäalue Äitsaarentie 845 56100 Äitsaari puh. 05-4347158 matkapuh 040-5055573 email korosniemi@co.inet.fi www-osoite http://personal.inet.fi/palvelu/	majoituspalvelua, leirintäalue	K			mökki vuokrattavana vain etukäteen sopimalla

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
18	Ruokolahti	Utlan kylätupa Utlantie 56330 Utlala puh. 05-445118 www-osoite www.utlanseutu.net	majoituspalvelua		K	K	
19	Puumala	Aamiaismajoitus Rakel Laamanen Rokansalonie 52200 Puumala puh. 015-6687735 matkapuh 040-8206603	majoituspalvelua			K	
20	Imatra	Ukonlinnan Retkeilymaja Leiritie 8 55121 Imatra puh. 05-4321270 fax. 05-4321270	majoituspalvelua				
21	Imatra	Imatra Camping Ukonniemi Leiritie 55420 Imatra puh. 05-4724055 fax. 09-713713 email myyntipalvelu@lomaliitto.fi www-osoite www.lomaliitto.fi	lomakylä, avoinna 10.6.-14.8.				
22	Taipalsaari	Karhupirtit Oy Suur-Saimantie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145151 matkapuh 0400-142978 fax. 05-4145131 email matti.karhu@karhupirtit.com www-osoite www.karhupirtit.com	majoituspalvelua		K	K	savusauna, kalastusretkiä, moottorikelkkailua
23	Taipalsaari	Rantatupa, Askon ja Maijan Suolahdentie 54930 Levänen puh. 05-4544606 matkapuh 040-5075842 fax. 05-4544606 email am@rantatupa.net www-osoite www.rantatupa.net	majoituspalvelua maatilamajoitus	MK	K	K	kalastusretkiä, lumikenkäilyä
24	Taipalsaari	Hostel Mansikka Huuhntaisenlahdentie 54960 Vehkatalpale puh. 05-4143410 matkapuh 0500-659452 fax. email info@hostelmansikka.com www-osoite www.hostelmansikka.com	majoituspalvelua	PP	K	K	polkupyörä- vuokraus

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
Seuraavia majoitusliikkeitä ei ole merkitty kartalle, koska ne sijaitseva alueen ulkopuolella							
	Savitaipale	Lahenmiehenlomamökit Kuivasensaarenie 54950 Pettilä puh. 05-4138346	majoituspalvelua			K	
	Savitaipale	Karhunninteen loma Karhunninteenie 54800 Savitaipale puh. 05-4160144 matkapuh 0400-497190	majoituspalvelua				tilausravintola, kahvila, leirintä
	Suomenniemi	Suomijärven leirintäalue Himalanpohjantie 52830 Suomenniemi puh. 040-565 3865	majoituspalvelua	K	K		asunto- vaunupaikkoja aittoja
	Taipalsaari	Karhu Timo Suolahdentie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145014 matkapuh	majoituspalvelua				
	Taipalsaari	Kilpiä Leena ja Mikko Tullisalmentie 54960 Vehkatalpale puh. 05-4144320	majoituspalvelua				
	Ruokolahti	Nikulan Lomamökit Jäveläntie 39 56310 Syspohja puh. 05-444829	majoituspalvelua				
	Savitaipale	Olkolanhoivi/Ilma ja Vesa Kopra Olkolantie 2 54800 Savitaipale puh. 05-612 7700 matkapuh 0400 935 755 fax. 05-612 7750 email info@olkolanhoivi.com www-osoite www.savitaipale.fi/olkkola/	majoituspalvelua	K	K	K	kirkkovene- moottori- kelkkaretkiä
	Savitaipale	Koskikievari ja puotikahvila Partakoskenie 54800 Savitaipale puh. 05-4138583 fax. 05-4138383 email koskikievari@luukku.com www-osoite www.koskikievari.com/	majoituspalvelua		K	K	Avoinna päivittäin klo 11-22 ajalla 1.6. - 31.8. tilauksesta ympäri vuoden

Ohjelmapalvelut ● (punertava piste)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
1	Ruokolahti	Saimaan Velhot Oy c/o Hotelli Rantalinnassa Rantalinnantie 56101 Ruokolahti puh. 05-6844218 email velhot@co.inet.fi www-osoite www.saimaanvelhot.com	ohjelmapalvelua		K	K	toimipiste Hotelli Rantalinnassa
2	Taipalsaari	Suur-Saimaan kalastusretket Pekannannantie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145160 matkapuh 040-5060227 fax. 05-414170 email tp.makinen@luukku.com www-osoite www.suomi-info.net	kalastusretkiä Saimaalle			K	
4	Imatra	Taikuri ja Teräsmies Näsiänkuja 1 55100 Imatra puh. 044-0611096 matkapuh 044-0611096 email info@taikurijaterasmies.fi www-osoite www.taikurijaterasmies.net	ohjelmapalvelua	K, PP	K	K	palvelupiste Imatran kylpylällä
5	Imatra	Imatran Lapinkävijäry pj. Matti Kohonen 55800 Imatra puh. 0400-131973 matkapuh 040-5322077 email matti.kohonen@pp.inet.fi www-osoite http://yhdistyksetetela-karjala.fi/implapink/	kanoottivuokraus	K			

Seuraavia ohjelmapalveluja ei ole merkitty kartalle, koska ne sijaitsevat alueen ulkopuolella

Ruokolahti	Ruokolahden Hirvisafari Piikamäentie 76 56210 Virtajoki puh. 05-4348251 matkapuh 0500-7717
------------	--

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
	Suomenniemi	Camp Suomijärvi/ Kimmo Karjalainen Himalanpohjantie 2 52830 Suomenniemi matkapuh 040-5653865	melonointi, kaluston vuokraus	K			
	Lappeenranta	Ari X-on/Ari Mykkänen Heinäkatu 19 53850 Lappeenranta matkapuh 0500-849259	melonointi, kirkkovene yms	K			
	Lappeenranta	Hurricane Adventures/ Mikko Nikkinen Orkonitienkatu 5 53850 Lappeenranta matkapuh 0400-818967 email mikko@storymakers.fi www-osoite www.storymakers.fi	ohjelmapalvelua	K			
	Lappeenranta	Saimaan Latu ry/ pj. Sulo Tuulainen Vetopolku 2 53200 Lappeenranta matkapuh 040-7199268 www-osoite http://yhdistyksetetela-karjala.fi/Saila/	melonointi, retkeily	K			
	Lappeenranta	Etelä-Saimaan invalidiry/ Tapani Pajunen 53300 Lappeenranta puh. 05-4524160 email myyntipalvelu@esimarjola.fi www-osoite www.marjola.fi	ohjelmapalvelua	K	K	K	
	Ruokolahti	Ruokolahden Raju ry/ pj. Pauli Möls Näläsuontie 3 56100 Ruokolahti puh. 05-4341868 fax. 05-4742565 email bimisto@ruokolahdenraju.fi	kanoottivuokraus	K			

Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
Anttola	Tiina Leinonen Hovinraitti 8 52100 Anttola puh. 015-660353 makapuh 0500-380032 email guide.fina@co.inet.fi www-osoite http://personal.inet.fi/luonto/ti	ohjatut metsä- ja saaristoretket, kirkkovene, melontaa,	K				Lappeenranta	Etelä-Karjalan Lintutieteellinen yhdistys PL 180 53101 Lappeenranta email kari.weijo@pp.inet.fi www-osoite http://yhdistykset.etela-karjala.fi/ekly/	linturetkiä				
Taipalsaari	Taipalsaaren veikot ry / pj. Kimmo Kylämies Jauhialantie 54915 Saimaanhari puh. 05-4142946 email taipalsaaren.veikot@ry.inet.fi www-osoite http://yhdistykset.etela-karjala.fi/taive/		KV		kirkkovene		Imatra	Saimaa Sport Fisher Oy Peukaloisenkuja 55420 Imatra makapuh 050-5835873 email taisto.pulkkinen@sportfisher.net www-osoite www.sportfisher.net	kalastusretket/ -matkat				
Lappeenranta	Samotic Salpavaellukset/Sami Sunilantie 57 53100 Lappeenranta makapuh 040-5586121 www-osoite http://personal.inet.fi/luonto/s	ohjelmapalvelut					Raujärvi	Etelä-Karjalan luonto-oppaat ry Haaojantie 46 56640 Pumujärvi makapuh 0500-858928 email ek-luonto-oppaat@luukku.com www-osoite http://yhdistykset.etela-karjala.fi/eklo/	retkeilyn ohjelmapalvelut ja kalustonvuokraus				
Luumäki	Luumäen Salpasafarit/melonta Petri Parkko Silmutie 10 54500 Taavetti puh. 05-4171757 email luumaen@salpasafarit.fi www-osoite www.salpasafarit.fi	ohjelmapalvelutym myös Saimaalla											
Ruokolahti	Elämys-Valkea/Matti Sikiö Vasamiementie 56210 Virtajoki puh. 05-4117303 makapuh 0500-750958	kalastusmatkat/ elämysmatkat											

Vuokrattava välineet: K = kanootti, SV = soutuvene, MV = moottorivene, KV = kirkkovene, PV = polkuvene, PP = polkupyörä, MP = moottoripyörä, MS = skootteri, M = mönkijä, MK = moottorikelkka

Luonto- ja kulttuurinähtävyydet ★ (sinipunainen tähti)

Nro	Kunta	Kohde	Kuvaus	Nro	Kunta	Kohde	Kuvaus
1	Puumala	Lietvesi		34	Suomenniemi	Rannuusinsalmi	
2	Puumala	KotkallahtiA	Muinisjäänös	35	Joutseno	Karslanta	
3	Puumala	Rokansalo	Kulttuurimaisema	36	Imatra	Lammassaari	
4	Puumala	Martikkala I	Muinisjäänös	37	Puumala	Liittokivi	
5	Puumala	Saparistonlahti	Muinisjäänös	38	Suomenniemi	Rannuusinsalmi	
6	Puumala	Liehtalanniemen museofila		39	Taipalsaari	Jänniemi	
7	Puumala	Riutanniemi		40	Puumala	Siikala	Muinisjäänös
8	Puumala	Rokansaari		41	Puumala	Kaskeinniemi	Muinisjäänös
9	Puumala	Liehiemi		42	Puumala	Kangaslampi	Muinisjäänös
10	Puumala	Suurisuo, Luukkola		43	Puumala	Lahdenluhta	Muinisjäänös
11	Puumala	Luukkola		44	Puumala	Riutanniemi	Muinisjäänös
12	Puumala	Käärnelahti	Muinisjäänös	45	Puumala	Niinsaari	Muinisjäänös
13	Puumala	Lintusalo		46	Puumala	Syrjälühta	Muinisjäänös
14	Puumala	Äyrätsalo		47	Puumala	Hietaniemi	Muinisjäänös
15	Puumala	Heinäsenasaari	Laajahiekka	48	Puumala	Pataniemenkangas	Muinisjäänös
16	Puumala	Lahdenluhta	Muinisjäänös	49	Puumala	Karsikkolahti	Muinisjäänös
17	Puumala	Niinsaari		50	Puumala	Rokansaari	Muinisjäänös
18	Puumala	Kurensalo	Hilokangas	51	Puumala	Hätin virta	Muinisjäänös
19	Ruokolahti	Kutveleen kanava		52	Puumala	Likasalmi	Muinisjäänös
20	Ruokolahti	Alatalo		53	Puumala	Mariniemi	Muinisjäänös
21	Ruokolahti	Kolmikäyksen kalliomaalaus		54	Puumala	KotkallahtiB	Muinisjäänös
22	Joutseno	Mietinsaari, Arvolahti		55	Puumala	Kotkasaari	Muinisjäänös
23	Ruokolahti	Kalmansaari		56	Puumala	Kotkasaari4	Muinisjäänös
24	Ruokolahti	Niemenkainalonsaari		57	Puumala	Kokkolanniemi	Muinisjäänös
25	Ruokolahti	Salminiemi		58	Puumala	Lietniemi B	Muinisjäänös
26	Puumala	Pataniemi		59	Puumala	Lietniemi A	Muinisjäänös
27	Imatra	Lempukka		60	Puumala	Kiviniemi	Muinisjäänös
28	Imatra	Lammassaari		61	Puumala	Martikkala II	Muinisjäänös
29	Imatra	Lammassaaren luontopolku		62	Puumala	Keihäsjärvi	Muinisjäänös
30	Joutseno	Muukonsaari		63	Puumala	Häälampi	Muinisjäänös
31	Taipalsaari	Syrjälä		64	Puumala	Pikänpohjanlahti	Muinisjäänös
32	Taipalsaari	Ketvele		65	Puumala	Hantensalon Linnavuori	Muinisjäänös
33	Taipalsaari	Kirveskylä		66	Puumala	Pistohiekka B	Muinisjäänös

Nro	Kunta	Kohde	Kuvaus
67	Puumala	Pistohiekka C	Muinaisjäänös
68	Puumala	Pistohiekka	Muinaisjäänös
69	Puumala	Koskenselkä	Muinaisjäänös
70	Puumala	Kankaalanniemi	Muinaisjäänös
71	Ruokolahti	Korosniemi	Muinaismuistalue
72	Ruokolahti	Härskiän hovi	
73	Savitaipale	Rahikkalan kulttuurimaisema	
74	Savitaipale	Orraintaipaleen ylivienti	
75	Taipalsaari	Vehkantaipaleen pumppuasema	
76	Taipalsaari	Nikin hovi	

Vieras- ja palvelusatamat (turkoosi monikulmio)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus
1	Puumala	Puumalansalmi matkapuh 0400-929365	vierassatama
2	Imatra	Lammassaari puh. 05-4323525	palvelusatama
3	Joutseno	Likosenlahti puh. 05-4132245	vieraslaituri, veneenlaskuliiska
5	Imatra	Imatra puh. 05-68251	vierassatama, veneenlaskuliiska
6	Taipalsaari	Sarviniemi, pohjoinen puh. 05-4145081	vieraslaituri, veneenlaskuliiska
7	Puumala	Koskonselkä puh. 015-4681119 matkapuh 0400-813000	vieraslaituri
8	Joutseno	Karhusalmi matkapuh 0400-409817	vieraslaituri
9	Taipalsaari	Saimaanranta puh. 05-4145002	palvelusatama
10	Ruokolahti	Halonniemi (Rantalinna)	vieraslaituri
11	Puumala	Sahanlahti puh. 015-4686131	vierassatama
12	Puumala	Niinisääri	vieraslaituri
13	Joutseno	Joutsenranta	vieraslaituri
14	Puumala	Kiviniemi, Rokansalo	vieraslaituri, veneenlaskuliiska
15	Taipalsaari	Sarviniemi, eteläinen	vieraslaituri
16	Puumala	Liehtälanniemi, Ekomuseo	vieraslaituri
17	Ruokolahti	Rasila	vieraslaituri
18	Puumala	Lietveden silta	vieraslaituri
19	Savitaipale	Partakoski	vieraslaituri

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus
-----	-------	----------------------	--------

Alueen ulkopuolelta

	Lappeenranta	Lappeenrannan kaupunginlahti puh. 05-4118853	vierassatama
--	--------------	---	--------------

Luonto- ja retkisatamat (keltainen monikulmio)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus
1	Puumala	Yksköytinen	poijut, nuotiopaikka, käymälä
2	Puumala	Karttee, Rokansalo	rantaautumispaikka melojille
3	Puumala	Suuri-Metäinen	rantaautumispaikka, nuotiopaikka, käymälä
4	Puumala	Kotkasaari	laituri, nuotiopaikka, jätehuolto, käymälä
5	Ruokolahti	Huuhantaranta	rantaautumispaikka, uimaranta
6	Puumala	Laajahiekka, Heinäsensaari	laavu, nuotiopaikka, käymälä
7	Puumala	Haapasaari	rantaautumispaikka, nuotiopaikka, käymälä
8	Puumala	Hätin virta	veneenlaskuliiska
9	Puumala	Rokansaaren virkistysalue	laituri, keittokatos, jätehuolto, käymälä, sauna
10	Puumala	Kivisalmi	retkisatama, veneenlaskuliiska
11	Puumala	Soukanniemi, Lintusalo	rantaautumispaikka, nuotiopaikka, käymälä
12	Puumala	Jänniemi	laavu
13	Puumala	Luukkola	laituri, tulipaikka, käymälä
14	Imatra	Lammassaari	laavu, ulkoilureitti
15	Joutseno	Kangassaari	rantaautumispaikka
16	Joutseno	Masteensaari	rantaautumispaikka
17	Taipalsaari	Rastinniemi, Kyläniemi www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatio	keittokatos, jätehuolto, käymälä
18	Joutseno	Sappulan uimaranta	rantaautumispaikka, uimaranta
19	Taipalsaari	Päihäniemi www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatio	keittokatos, nuotiopaikka, jätehuolto, käymälä, liikuntaesteisetollettu huomioon
20	Taipalsaari	Vehkatalpaale	rantaautumispaikka, uimaranta
21	Taipalsaari	Kangas-Teljo	rantaautumispaikka
22	Taipalsaari	Ikonsaaret www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatio	poijut, keittokatos, jätehuolto, käymälä
23	Taipalsaari	Ikonsaaret www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatio	laituri, keittokatos, jätehuolto, käymälä
24	Taipalsaari	Suuri Jänkäsalo	rantaautumispaikka
25	Taipalsaari	Pekantaranta, Rehula	rantaautumispaikka
26	Taipalsaari	Kutlantaipale	kanootin kantopaival
27	Taipalsaari	Suuri Jänkäsalo	rantaautumispaikka
28	Taipalsaari	Suuri Jänkäsalo	rantaautumispaikka
29	Joutseno	Listinki	tulentekopaikka, jätehuolto, käymälä

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus
30	Joutseno	Kaito	retkisatama, jätehuolto, käymälä
31	Taipalsaari	Suuri Mäntysaari	hätäsatama
32	Joutseno	Muukonsaari	retkisatama
33	Puumala	Linnavuori	rantaautumisaikka
34	Taipalsaari	Taipaleenlahti, Kyläniemi	rantaautumisaikka, uimaranta
35	Joutseno	Satamosaari www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatto	laituri, sauna, keittokatos, jätehuolto, käymälä, septi
36	Taipalsaari	Peräsaari	rantaautumisaikka
37	Taipalsaari	Lehtiniemenlahti, Kyläniemi	rantaautumisaikka, uimaranta
38	Taipalsaari	Haukanpesäniemi, Kyläniemi	rantaautumisaikka
39	Taipalsaari	Patasari	rantaautumisaikka
40	Taipalsaari	Läpikäytävä	rantaautumisaikka
41	Taipalsaari	Hietasaari www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatto	laituri, pojut, keittokatos, sauna, jätehuolto, käymälä
42	Taipalsaari	Ruuhonsaaret, Honka Ruuhu www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatto	Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön kohde
43	Taipalsaari	Ruuhonsaaret www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatto	laituri, keittokatos, jätehuolto, sauna, käymälä, septi
44	Taipalsaari	Ruuhonsaaret www.ekarjala.fi/virkistysaluesaatto	Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön kohde
45	Taipalsaari	Leikonlahden uimaranta	rantaautumisaikka, uimaranta
46	Joutseno	Pullikainen	retkisatama, tulenopeaikka, jätehuolto, käymälä
47	Taipalsaari	Kyläniemen kalasatama	rantaautumisaikka, veneenlaskuluiska, kalasatama
50	Taipalsaari	Värräsaari	retkisatama, jätehuolto
51	Joutseno	Hiekkasaari	rantaautumisaikka, nuotopaikka, jätehuolto
52	Taipalsaari	Talsionsaari	rantaautumisaikka
53	Taipalsaari	Päiviön saari	Päiviön leirikeskus

Alueen ulkopuolelta

Lappeenranta	Saimaan portti	palvelusatama
Lappeenranta	Pappilanniemen venelaituri	ranta-utumispaikka

Kalastusluvut

Kalastuslupien nettikauppa: <http://www.kalakortti.com/lupatohtori>
Maa- ja metsätalousministeriö: <http://www.mmm.fi/kalastus/luvut/>

Suur-Saimaan kalastusalue:

Urheilu Koskimies	05 - 612 9000	Lappeenranta
Hotelli Saimaanranta	05 - 414 5002	Taipalsaari
Sporttis Ky	05 - 452 4760	Lauritsala
Joutsenon Pyörä ja Urheilu	05 - 453 4310	Joutseno
Urheiluliike Kisa	05 - 473 1118	Imatra
Vuoksen Kalastuspuisto	05 - 432 3123	Imatra

Läntisen Pien-Saimaan kalastusalue:

Urheilu Koskimies	05 - 612 9000	Lappeenranta
Niivan Kauppa	05 - 414 2198	Saimaanharju
Shell Savitaipale	05 - 416 0097	Savitaipale

Kalastusoppaita ja kalastuspalvelua:

Karhupirtit Oy, Taipalsaari, www.karhupirtit.com
Kari Porevirta Tmi, Imatra. Puh. 0400-299288.
Olkkolan hovi, Savitaipale, www.savitaipale.fi/olkkola/ohjelma.html
Ruokolahden Hirvisafari Oy, www.ruohisaf.com
Saimaan Paula, Taipalsaari, www.saimaanpaula.com
Saimaan Velhot Oy, Ruokolahti, www.saimaanvelhot.com
Tmi Erämatka Karjalan Kolmio, Imatra. Puh. 050-375 3063
Vehkataipaleen Erämatkailu, Taipalsaaari. Puh. 0400-933328.
Vuoksen Kalastuspuisto, Imatra, www.vuoksenkalastuspuisto.com

Elämyskalastusta ja lohien ongintaa:

Elämys-Valkea, Ruokolahti, www.elamys-valkea.com
Lohionginta Korpikidas Oy, Joutseno, www.korpikidas.fi
Hietamiehen Lohilammikko, Luumäki. Puh. 0400-434161
Kaivannon Lohi, Rautjärvi. Puh. 05-480 127.
Kalastuspuisto Kuokkalammen Lohi, Ruokolahti. Puh. 0500-414078

Puumalan kalastusalueen virkistyskalastuslupa

Saimaalla Puumalan kalastusalueella. Lupahinnat: 10 € / 3 vrk, 15 € / vko, 30 € / kk, 50 € / kausi. Virvelilupa 10 € / vuosi. Pankkiyhteys: E-S OP 537101-21961; Nordea 219218-9815. Lupatositteena käy leimalla varustettu pankkisiirtokuitti tai tiliote, missä näkyy luvan alkamispäivä.

Lupamyynti:

Puumalan Konepiste (015) 468 1416;
Neste Puumala (015) 468 1131;
Koskenselän lomakylä, Puumala (015) 468 1119;
Olkolan lomamökit, Puumala (015) 468 8122;
Loma-autio, Puumala (015) 668 7199;
Mannilanniemi, Ryhälä (015) 468 4741;
Reposen lomamökit, Puumala (015) 456139;
Sale Hurissalo (015) 456 106.

Muuta: Luvat henkilökohtaisia. Virvelilupa oikeuttaa kalastamaan yhdellä vieheellä. Vetouistin, ei vaparajoitusta. Kalastukseen osallistuvilla on oltava voimassaoleva lupa. Lisätietoja: Tapio Laine 040 515 3903.

Muut matkailullisesti merkittävät palvelut ● (ruskea piste)

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
1	Puumala	Pistohiekan tanssilava 52200 Puumala puh. 050-5702001 matkapuh 050-5702001 www-osoite www.pistohiekanlava.net	tanssilava, avoinna 1.6.-31.8.				
2	Puumala	Kioskikahvila, Lietvesi Lietvedentie 52200 Puumala puh. 015-6687749 matkapuh 050-3033183	Kahvila				
3	Puumala	Laavu, Rokansalo	laavu				
5	Puumala	Hurissalon matto ja tekstiili 52200 Puumala puh. 015-456200 fax. 015-456200 email hurissalon_kubmo@hotmail.com	tekstiilikutomo Puumala			K	
6	Puumala	Ruokotaipaleen lava	tanssilava				
7	Puumala	Ruokotaipaleen kanootin kantolava					
9	Puumala	Metallitekniikka K. Matinen Niinisaari 52200 Puumala matkapuh 050-5148106	metalli- ja puutyöt				
10	Puumala	Posliinitalon HoneyMoon Niinisaari 52200 Puumala puh. 015-4688155 www-osoite www.puumala-honeymoon.fi	posliinitalon avoinna 1.6.-31.8.				
11	Puumala	Seikkailukeskus seikkailujensaari Imatrantie 511 B 52200 Puumala puh. 040-5341007 matkapuh 050-3579038 fax. 050-3579038 email pasi.partanen@sky-bar.fi www-osoite www.saimaaneraoppaat.fi					
12	Joutseno	Vahvasalo/TUK	kioski/Tainionkosken Urheilukalastajat				
13	Ruokolahti	Karoniemen Matkus-esihistnäytely Karoniemi			luonnonnähtävyys, arvokas maisema-alue		
Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
14	Joutseno	Kahvila Karhusalmi Livumäentie 56140 Äitsaari	kahvila,				
15	Ruokolahti	Suikkalan lava	tanssilava				
16	Ruokolahti	Kyläkauppa Saari Äitsäentie 240 56140 Äitsaari puh. 05-4746106	kauppa			K	
17	Ruokolahti	Uulan kyläkauppa Uulantie 1045 56330 Utula puh. 05-445118 fax. 05-445125 email utulankauppa@surfeu.fi www-osoite www.utulankauppa.com	kauppa, kahvio			K	
18	Ruokolahti	Edith Teräväinen Kietäväläntie 56310 Syyspohja puh. 0400-552972 matkapuh 0400-552972 email edith@reppu.net www-osoite http://users.reppu.net/edith	matkukubmo			K	sovittava aika etukäteen
19	Imatra	Ukonlinnan uimaranta	uimaranta				
20	Joutseno	Valkamanranta uimaranta					
21	Joutseno	Hinkanranta matkapuh 040-7029577	kahvila, sauna, uimaranta, rantautumispaikka				
22	Taipalsaari	Kyläniemen retkipolku	retkipolku				
23	Ruokolahti	Kuosman Pajamuseo Soinila 56140 Äitsaari	vanha paja työkaluineen				
25	Joutseno	Joutsenon pyörä ja urheilu Saimaantie 11 54100 Joutseno puh. 05-4534313 fax. 05-4534313	urheiluliike	PP			
26	Taipalsaari	Rehulan kyläkauppa puh. 05-4145088	elintarvikekauppa			K	

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
29	Imatra	Vuoksen kalastuspuisto Kotipolku 4 55120 Imatra matk. puh. 0400-655848 fax. email vuoksi.kalastuspuisto@co.inet.fi www-osoite www.osaajaverkko.net/vuoksenkalastuspuisto.fi	leirintäalue	PP			kalastus lupa
31	Puumala	Hurissalo elintarvikekauppa					
32	Taipalsaari	Saimaan Paula Pekanrannantie 54920 Taipalsaari puh. 05-4145160 matk. puh. 050-5434406 fax. 05-414170 email tp.makinen@luukku.com www-osoite www.suomi-info.net	ravintomaspalvelua		K		

Seuraavia palveluja ei ole merkitty kartalle, koska ne sijaitsevat alueen ulkopuolella

Lappeenranta ElFaro Lines risteilyjä Saimaalle
PL 134
53101 Lappeenranta
puh. 05-4156955
matk. puh.
email saimaariisteilyt@co.inet.fi
www-osoite www.elfarolines.fi

Lappeenranta Bells Risteilyt risteilyjä Saimaalle
Närhiitie 3
53650 Lappeenranta
puh.
matk. puh. 0400-154490
email ms.bells@risteilytinet.fi
www-osoite www.msbellsristeilyt.fi

Lappeenranta T:mi Lentovene K
Kristinankatu 7 tilausristeilyt,
tilauslennot,
ohjelmapaketit
53100 Lappeenranta
puh.
matk. puh. 0400-255988
email seppo.salpakari@lentovene.com
www-osoite www.lentovene.com

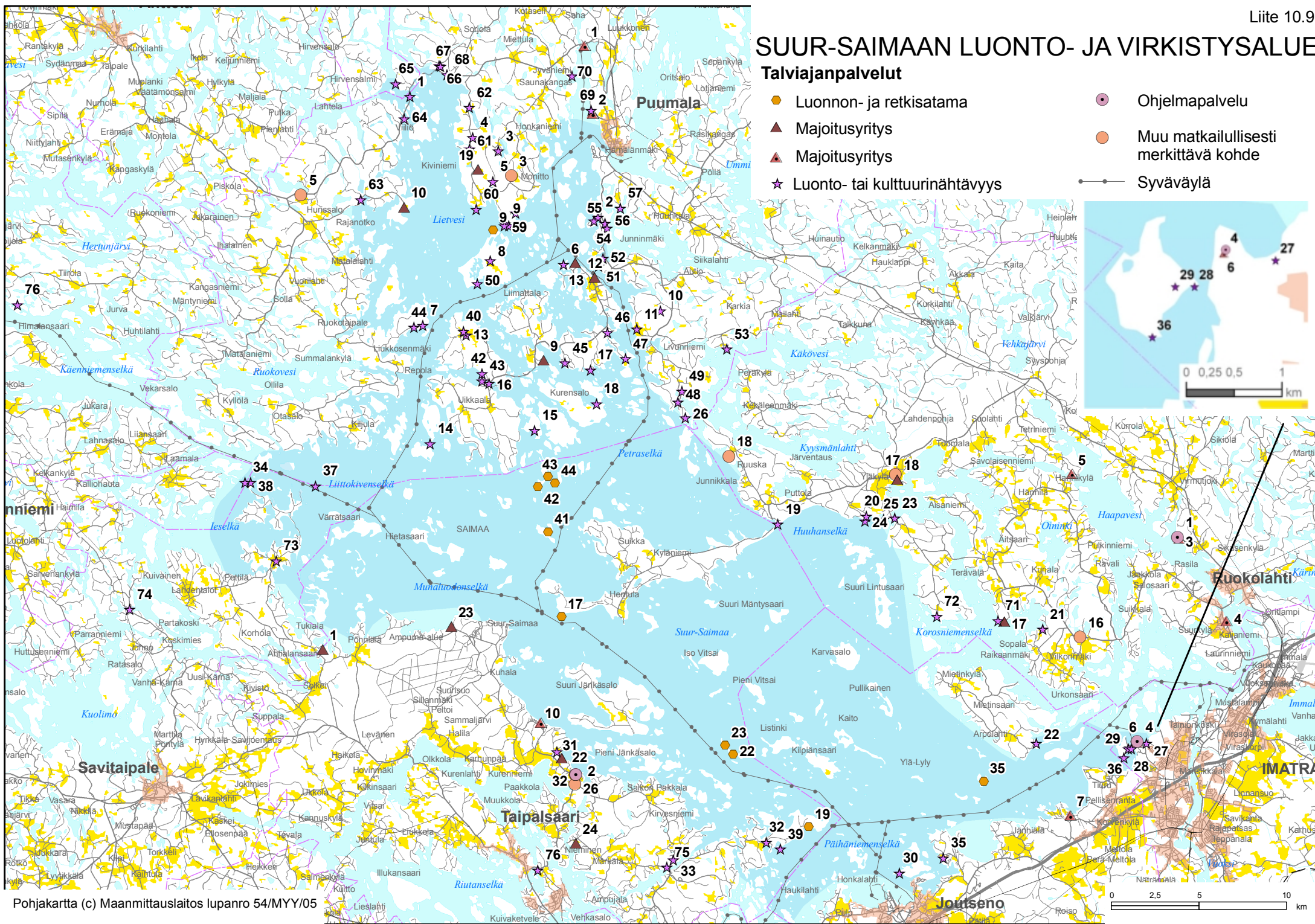
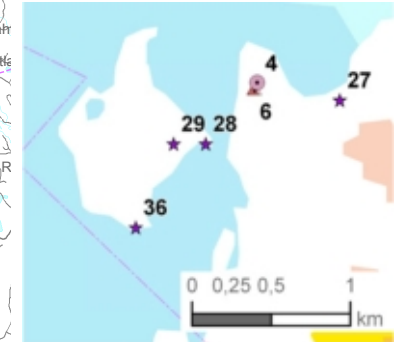
Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myös talvisin	Huom.
	Lappeenranta	Saimaa Sailing Oy/Raili Turkki Maaherrankatu 53100 Lappeenranta puh. 05-4118560 matk. puh. fax. email raili.turkkila@saimaasailing.inet.fi www-osoite www.saimaasailing.fi	purjehduskoulu, tilausristeilyt, venevuokraus	V	K		
	Lappeenranta	Järvi-Suomen venevuokraus/ Kai Sourander Väinönkatu 11A 40100 Jyväskylä puh. 014-4499208 email kai.sourander@pajamark.inet.fi www-osoite www.finlake.com	venevuokraus	V			
	Lappeenranta	Saimaan Kanoottikeskus/ Matka-Mietinen Kirkkokatu 10 53100 Lappeenranta puh. 05-4530110	venevuokraus	V			
	Lappeenranta	Harri Kukkonen/ Belniitta ky Haikolankatu 37 55100 Lappeenranta puh. 05-4367166 matk. puh. 0500-252901 fax. 05-4367177	veneen vuokraus, hollantilaismallinen jahti 15-20 henkilöä				
	Lappeenranta	Carelia Lines risteilyjä Saimaalle Matkustajasatama 53100 Lappeenranta puh. 05-4530380 email sales@careliainet.fi www-osoite www.careliainet.fi					
	Lappeenranta	Pappilanniemen luontopolku	luontopolku				
	Lappeenranta	Murheistenranta	uimaranta				
	Imatra	Saimaan Aurinkolaivat Vaarinkuja 4 55100 Imatra puh. 05-4369298 matk. puh. 040-7562103 email alaivat@aurinkolaivat.com www-osoite www.aurinkolaivat.com	tilausristeilyjä		K		

Nro	Kunta	Nimi ja yhteystiedot	Kuvaus	Väline- vuokraus	Oheis- palvelut	Myyös talvisin	Huom.
	Ruokolahti	Chris-Line Oy Ukonsalmentie 56100 Ruokolahti puh. 05-4341470 matkapuh 0400-891311 email chris-line@pp.inet.fi www-osoite www.chrisline.fi	tilausristeilyjä				
	Puumala	M/s Kaunis Veera c/o Mika Nurmi Repolantie 338 52200 Puumala puh. 015-4688717 matkapuh 0500-255136 email matti.nurmi@m-skaunisveera.inet.fi www-osoite http://personal.inet.fi/koti/matti.nurmi/index.html	risteilyjä Saimaalle				
	Puumala	Puumalan veneseura ry/ pj. Jukka Pesonen Niementie 23 52200 Puumala puh. 015-4682040 matkapuh 050-3710395 email perhe.pesonen@pp3.inet.fi www-osoite http://www.puumala.fi/wenno/wenno.htm	risteilyjä Saimaalle				

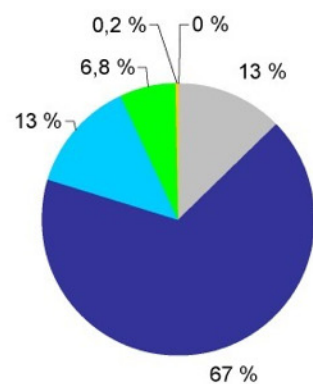
SUUR-SAIMAAN LUONTO- JA VIRKISTYSAALUE

Talviajanpalvelut

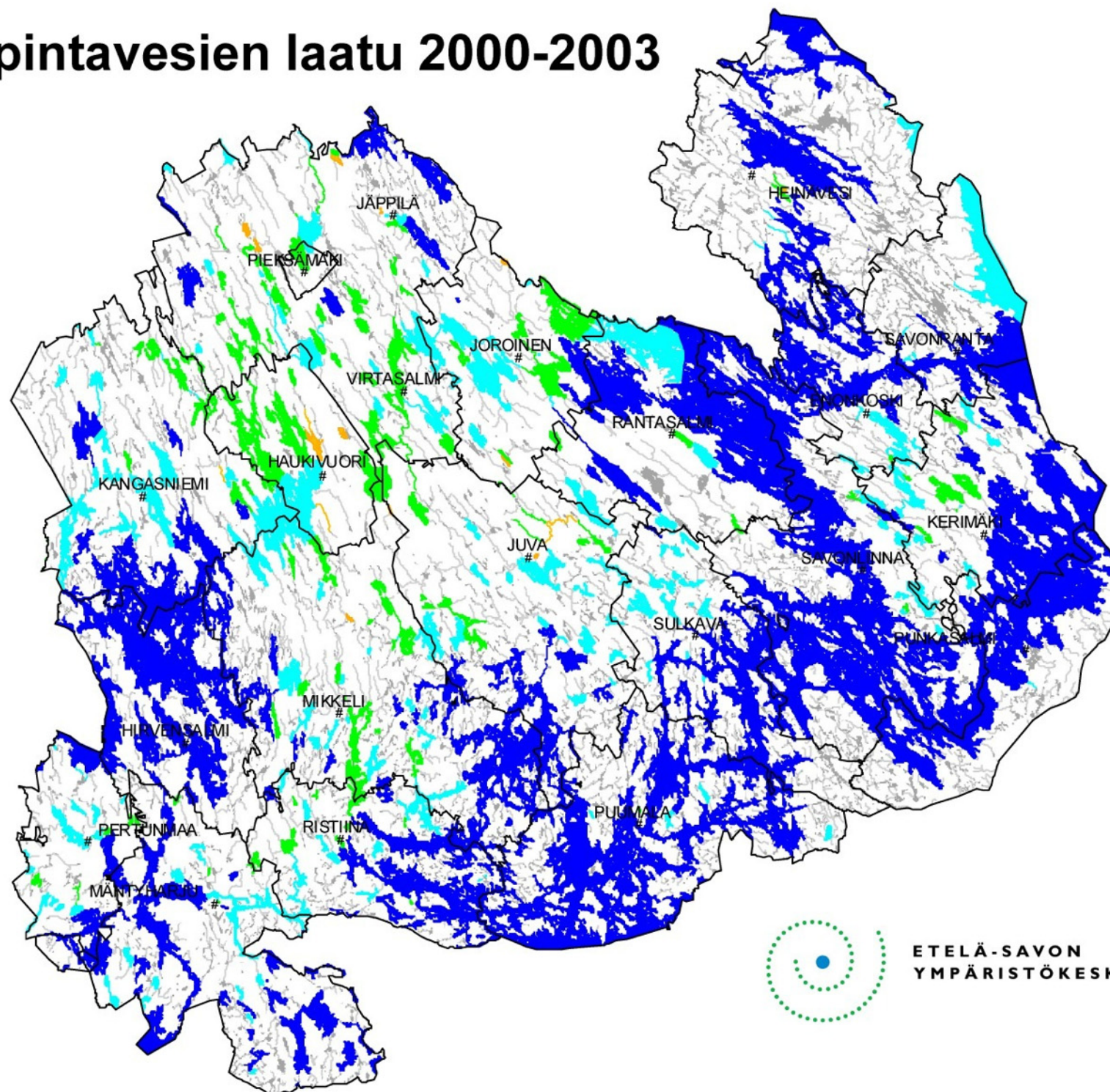
- Luonnon- ja retkisatama
- ▲ Majoitusyritys
- ▲ Majoitusyritys
- ★ Luonto- tai kulttuurinähtävyys
- Ohjelmalvelu
- Muu matkailullisesti merkittävä kohde
- Syväväylä

Etelä-Savon pintavesien laatu 2000-2003

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MYY/03

Pihlajaveden kestävän matkailun strateginen suunnittelu

Kestävän luontomatkailun periaatteiden toteuttaminen

(Ote raportista: Pihlajaveden kestävän matkailun suunnittelu) :

Luontomatkailun strateginen suunnittelu

- Laaditaan pitkäjänteinen luontomatkailun kehittämisstrategia ja suojelusuunnitelma
 - o Konkretisoidaan kestävän luontomatkailun paikalliset ydinideat
 - o strategia sisältää käyttö- ja hoitosuunnitelman, jota toteutetaan, arvioidaan ja päivitetään

Strategia pohjautuu alueen luonnon, virkistysmahdollisuuksien ja kulttuurin arvoihin. Vaalitaan muitakin inhimillisen elämän osa-alueita kuin virkistystä ja retkeilyä/mat-kailua.

Luonnon ja kulttuurin suojelu

- o Määritellään selkeästi hoitosuunnitelmassa arvokkaiden alueiden sijainnit
- o Määritellään toimintaohjeet suojelualueiden ulkopuolella olevien luontoarvojen säilyttämiseksi

Luontomatkailun ehdot pohjautuvat alueen luonnon ja kulttuurin ominaisuuksiin. Matkailusuunnittelu tuottaa keinoja vähentää jätettä ja pienentää matkailun ympäristö-vaikutuksia.

Arvokkaat luontoresurssit, elolliset ja elottomat, on suojeltu ja tunnustettu

Luonto-virkistys ja matkailu - sidosryhmien yhteistyö ja paikallinen osallistuminen

Selvitetään yhteistyökuviot

- o alueen yrittäjäverkostojen määrä
- o yhteistyöverkostojen määrä eri sidosryhmien kesken
 - koulutus, yritykset, matkailun viranomaiset, paikalliset, matkailijat
- o Investoinnit yhteisiin hankkeisiin esim. reitteihin tai karttoihin
- o Koulutusohjelmien määrä ja osallistumisen määrä
- o Halu ja mahdollisuudet osallistua matkailusuunnitteluun
- o Vesistömatkailupiirit
 - seminaarien ja tapaamisten määrä
 - osallistujien määrä eri sidosryhmistä

Tunnistetaan paikallisyhteisön hyödyt

- o Paikallisten suhtautuminen turisteihin ja matkailuun (hyödyt ja haitat)
- o Matkailutyöpaikat (rakentaminen, ylläpito, palvelu...)
- o Matkailuyritysten määrän kehitys (ympäri- ja sesonkiyritykset)

- o Paikkojen määrä, joissa matkailijat ja paikalliset kohtaavat
 - kirjastot, kaupat, paikallistapahtumat (lavatanssit), torit

Käyttäjät osana ja hyötyjänä kestävässä luontoretkeilykehityksessä

Selvitetään

- o Tiedon saanti ympäri vuoden ja päivän mittaan (internet, keskitetty tiedon saanti, helppous)
- o Kohteiden ja reittien määrän riittävyys
- o Mahdollisuudet päästä järvelle, rannalle, saariin
- o Matkailijapalautejärjestelmien määrä
- o Asiakastyytyväisyys
- o Paikat, joissa matkailija saa informaatioita ja käytösohjeistusta (määrä, millaisia tapoja...)

Ympäristövastuulliset tuotteet ja toiminnot

- o Ympäristöjärjestelmien käyttö yrityksissä
- o Vaihtoehtoiset liikennemuodot (juna, bussi ja laiva) ja niiden käyttö
 - Valtakunnan sisäinen ja lähialueyhteydet
 - Alueen sisäinen (soutu/kirkkoveeneet, reittikuljetukset, venetaksit)
- o Onko olemassa kevyen liikenteen kehittämissuunnitelmaa? (kävely, pyöräily)
- o Kuinka useita keräysastioita on jätteille? (hyödyntäminen)
- o Kierrätettävän jätteen määrä
- o Parhaat tekniikat käytössä jätteen vähentämiseksi, kierrättämiseksi ja erot-telemiseksi
- o Tehokas energiankäyttö

Luontomatkailun periaatteita ja Kansallispuistojen ohjeita ja järjestyssääntöjä

a) Kestävän luontomatkailun periaatteet

“Luontomatkailun tarkoitus on, että ihminen kohtaa ja kokee luonnon intensiivisesti ja välittömästi luonnon ehdoilla. Luontokohteen riippumattomuutta ja koskemattomuutta on kunnioitettava niin että luonnonpiirteet ja ominaisuudet eivät muutu oleellisesti erilaisiksi kuin ne olivat ennen vierailua. Luontomatkailu sallii ainoastaan selkeästä toiminnasta, joka noudattaa matkailukohteen luonnon sisäisiä tapahtumia, prosesseja ja rakenteita. Toiminta ei siten saa vakinaistaa vierailujen vaikutuksia luontoon, tehdä luontoa välittömästi riippuvaiseksi siitä tai riistää luonnolta sen koskemattomuutta. Ihmisen läsnäolo luonnossa on näin ollen lähinnä vastaanottavaa.”

Metsähallituksen yhdeksän kestävän luontomatkailun periaatetta ja esimerkkejä niiden sisällöstä luonnonsuojelualueilla, erämaa-alueilla ja suojeluohjelmakohteilla:

Kestävää luontomatkailua harjoitetaan suojelu-, erämaa- ja suojeluohjelma-alueilla siten, että...

1. Luontoarvot säilyvät ja toiminta edistää luonnon suojelua

Luonto on tärkeä matkan syy.
Kävijöille kerrotaan luonnosta ja sen suojelusta.
Matkailu ei häiritse luontoa, kaikki alueet eivät sovellu matkailukäyttöön.
Ryhmät ovat pieniä, kuljetaan reiteillä aina kun mahdollista.
Matkailua kanavoidaan palveluvarustuksen sijoituksella ja ohjeilla.
Rakennetaan ympäristöön sopeutuvasti, luonnonkauniit alueet säilytetään rakentamattomina.
Luonnon kulumista ja muita ympäristövaikutuksia seurataan, tarvittaessa niihin puututaan.

2. Ympäristöä kuormitetaan mahdollisimman vähän

Toimitaan luonnon ehdoilla, vältetään kaikkea ympäristön kuormitusta.
Tavoitteena on ympäristöä säästävä ja roskaton retkeily.
Polttopuuta käytetään säästeliäästi.
Päästöt veteen ja ilmaan minimoidaan ja suositaan uusiutuvia energialähteitä.
Metsähallitus ja yrittäjät antavat hyvän esimerkin ympäristönsuojelusta.

3. Arvostetaan paikallista kulttuuria ja perinteitä

Tutustutaan avoimin mielin paikalliseen kulttuuriin.
Paikallinen kulttuuri otetaan mahdollisuuden mukaan huomioon tiedon ja elämysmahdollisuuksien tarjonnassa.
Käytetään paikalliset olot hyvin tuntevia oppaita.

4. Asiakkaiden arvostus ja tietämys luonnosta ja kulttuurista lisääntyvät

Hankitaan tietoa etukäteen.
Tieto löytyy helposti ja on tarjolla kiinnostavassa muodossa.
Annetaan mahdollisuus osallistua alueen hoitoon.
Oppaat ovat hyvin koulutettuja.

5. Asiakkaiden mahdollisuudet luonnossa virkistymiseen paranevat

Otetaan huomioon kaikki luonnossa liikkujat.
Palvelut mitoitetaan kysynnän ja kohteen mukaan.
Tarjotaan luonnonrauhaa ja opastettuja luontoretkeä.
Matkailutuotteita kehitetään yhdessä yrittäjien kanssa.

6. Asiakkaiden henkinen ja fyysinen hyvinvointi vahvistuvat

Suositaan lihasvoimin liikkumista.
Huolehditaan asianmukaisesta retkeilyvarustuksesta.
Tarjolla on helppoja ja vaativia retkeilykohteita.
Tarjotaan mahdollisuus luontoelämyksiin.
Rakenteet, reitit ja ohjelmapalvelut ovat turvallisia

7. Vaikutetaan myönteisesti paikalliseen talouteen ja työllisyyteen

Käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisten yrittäjien tuotteita ja palveluja.
Työllistetään mahdollisuuksien mukaan paikkakuntalaisia, mutta huomataan, että myös muualta tulleet ihmiset ja ideat voivat olla voimavara kotiseudun kehittämiseksi.

8. Viestintä ja markkinointi on laadukasta ja vastuullista

Asiatiedot ovat luotettavia.
Tiedotus on avointa ja vuorovaikutteista.
Markkinointi ei ole ristiriidassa luonnonsuojelun kanssa.

9. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä

Asiakkaiden mielipiteet ovat tärkeitä.
Järjestetään koulutusta yhdessä yrittäjien kanssa.
Annetaan kaikille kiinnostuneille mahdollisuus osallistua suunnitteluun.
Yhteistyössä asetetaan etusijalle ne, jotka sitoutuvat näihin kestävän luontomatkailun periaatteisiin.

b. Kansallispuistojen ohjeita ja sääntöjä

Koloveden ohjeet ja säännöt

Ohjeita Koloveden kansallispuistossa liikkumiseen

Koloveden kansallispuistossa on sallittua:

- liikkuminen jalan, hiihtäen, soutaen ja meloen rajoitusosia lukuun ottamatta
- liikkuminen luontopoluilla ympäri vuoden. Reittimerkintänä on valkoinen kolmio.
- marjojen ja ruokasienten poimiminen rajoitusosia lukuun ottamatta.

rajoitettua:

- liikkuminen kansallispuistossa uhanalaisten ja harvinaisten lajien ja niiden elinympäristöjen suojelemiseksi
- Koloveden karttaan merkityillä rajoitusosilla (Pieni Kolovesi, Vaajasalon pohjoisosan ja Ukonlahden rannoilla sekä kaikilla pienillä luodoilla) liikkuminen on kielletty ympäri vuoden.

Talvella (jääpeitteen aikaan)

- liikkuminen on kielletty myös kansallispuistoon kuuluvilla saarilla, mutta mantereeseen kuuluvilla osilla liikkuminen on talvisinkin sallittua.
- onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastaminen viehekalastusluvalla, jotka on sallittu kalastuskieltoalueen ulkopuolisilla vesillä. Metsähallituksen viehekalastus luvat ja kalastuksenhoitomaksun voit lunastaa [Villin Pohjolan nettikaupasta \(www.villipohjola.fi\)](http://www.villipohjola.fi).
- hirven metsästäminen, joka on sallittua paikalliselle metsästysseuralle Metsähallituksen luvalla.
- avotulenteko ja leiriytyminen, jotka on sallittu vain niitä varten osoitetuilla paikoilla.

kiellettyä:

- liikkuminen rajoitusosilla (Pienen Koloveden, Vaajasalon pohjoisosan ja Ukonlahden rannoilla sekä pienillä luodoilla) ympäri vuoden
- liikkuminen kansallispuistoon kuuluvilla saarilla talvella (jääpeitteen aikaan)
- avotulenteko metsäpalovaroituksen aikana
- lemmikkieläinten vapaana pitäminen
- muiden kuin ruokasienten sekä puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- tai kallioperän vahingoittaminen ja maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen
- selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- kalastaminen Metsähallituksen vesien kalastuskieltoalueella. Kielto koskee onkimista, pilkkimistä ja kaikkea viehekalastusta. Kalastuskieltoalueet on merkitty maastoon.
- verkkokalastaminen koko alueella kuuttiaikana 1.4. - 30.6., jotta saadaan turvattua uuden norppasukupolven alkutaival. Koska Kolovesi on tärkeä norppien lisääntymisalue, niin Metsähallituksen vesille ei myönnetä verkkokalastuslupia.
- moottoriajoneuvolla ajo siihen osoitettuja teitä lukuun ottamatta
- roskaaminen tai rakenteiden vahingoittaminen.

Ennakkovarustautuminen

Matkapuhelimien kuuluvuus

Vaikka Suomen matkaviestinverkot ovatkin kattavia, kansallispuiston alueella voi olla katvealueita. Tarkista matkaviestinverkon kattavuus omalta puhelinoperaattoriltasi. Lisäksi aina on paikkoja, joissa matkapuhelin ei toimi tai puheluissa on häiriöitä. Tällaisissa tilanteissa saattaa auttaa esim. hakeutuminen muuta maastoa korkeammalle, avoimelle paikalle. Kannattaa myös ottaa huomioon, että erilaisten matkapuhelimien välillä on eroja kuuluvuudessa.

Varusteet

Tukevat kengät ovat lohkareisilla ja vaativilla luontopoluilla tarpeen.

Linnansaaren kansallispuiston järjestyssääntö

Linnansaaren kansallispuistossa kävijöitä koskevat sen lisäksi, mitä eräistä valtionmaiden luonnonsuojelualueista 6.6.1958 annetussa asetuksessa (273/1958) on säädetty, seuraavat määräykset. Tällä järjestyssäännöllä kumotaan Metsähallituksen 6.5.1960 vahvistamat Linnansaaren kansallispuiston järjestyssäännöt sellaisina kuin ne ovat muutettuina 2.12.1971 annetulla päätöksellä.

- Linnansaaren kansallispuisto on yleiseksi nähtävyydeksi varattu luonnonsuojelualue, jonka tehtävänä on säilyttää alkuperäistä Suur-Saimaan Järviluontoa sekä entisaikaisten maankäyttömuotojen luomia luonnontyyppejä ja kulttuurimaisemaa.
- [muutettu luonnonsuojelulain (71/1923) 3 §:n perusteella 11.3.1988]
Kansallispuiston saariin saa rantautua veneellä. Saarilla saa liikkua jalkaisin ja talvella hiihtäen. Maihinnousua ja liikkumista kuitenkin rajoitetaan seuraavissa maastoon ja oheiseen liitekartaan [järjestyssäännön liitekartan saa tarvittaessa Metsähallituksen Itä-Suomen luontopalveluista] merkityissä rajoitusosissa seuraavasti: - pääsaaren saariryhmän ulkopuolella olevilla pienehköillä saarilla ja luodoilla (yhteensä noin 75 hehtaaria) maihinnousu ja liikkuminen on kielletty 1.1. - 15.7. - Linnansaarenlammen (Majalahden) vesialueella moottoriveneen käyttö on kielletty koko vuoden ja kaikki liikkuminen 1.5. - 15.7. Suojelu- ja tutkimustarkoituksia varten voidaan lisäksi Metsähallituksen päätöksellä perustaa pienehköjä rajoitusosia. Ne merkitään maastoon. Moottorikäyttöisellä ajoneuvoilla liikkuminen kansallispuiston saarissa on kielletty, samoin lentokoneella laskeutuminen kansallispuistoon ja sen vesialueille.
- Kansallispuistossa on kielletty roskaaminen, maaperän ja kasvillisuuden vahingoittaminen, eläinten häiritseminen sekä muu alueen luontoa muuttava, rakennuksia tai rakennelmia vahingoittava taikka puiston toisia käyttäjiä häiritsevä toiminta. Koirien ja kissojen päästäminen irralleen kansallispuistossa on kielletty.
- Tulenteko on sallittu ainoastaan sitä varten osoitetuissa paikoissa ruoan ja juoman valmistamiseen käyttäen säästeliäästi vain tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen tai siihen verrattavan laitteen käyttö maissa on sallittu vain edellä mainitulla keittopaikalla. Kovan tuulen, kuivuuden tai metsäpalovaroituksen aikana saadaan varovaisuutta noudattaen käyttää ainoastaan retkikeitintä. Tuli on paikalta lähdettäessä huolellisesti sammutettava. Tulen sytyttämisestä mahdollisesti aiheutuneita vahinkoja koskevat korvauskysymykset ratkaistaan palo- ja pelastustointia koskevan lain mukaan.
- Leiriytyminen kansallispuistossa on sallittu ainoastaan tähän tarkoitukseen varatuilla alueilla. Rajoitusosiin kuuluvien saarten rannassa on veneessä yöpyminen kielletty silloin, kun maihinnousukielto on voimassa.
- Marjojen ja sienten poimiminen on sallittu.
- Kalastus on sallittu vain metsähallinnon kirjallisella luvalla ja siinä mainituin ehdoin

- Linnansaarenlammissa kalastaminen on kokonaan kielletty. Metsästys kansallispuistossa on kielletty. Suurpetojen pyynnistä on säädetty erikseen.
- Kohtien 2., 3., 4., 5. ja 7. määräykset eivät estä kansallispuiston hoitoon ja valvontaan kuuluvia toimenpiteitä.
 - Kansallispuistossa harjoitettava matkailun yritystoiminta edellyttää Metsähallituksen lupaa.
 - Tieteellisessä tai rodunjalostukseen liittyvässä tarkoituksessa tapahtuva eläinten pyytäminen, kasvien ja muiden luonnonresurssien ottaminen sekä puiston rajoitusosissa liikkuminen saa tapahtua vain Itä-Suomen luontopalveluiden [ent. aluemetsänhoitaja] kirjallisella luvalla siinä mainituin ehdoin.
 - Kansallispuiston valvojan tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että alueella noudatetaan siitä annettuja. säännöksiä ja määräyksiä. Valvojan tässä tarkoituksessa antamia määräyksiä on noudatettava. Rikkomukset tätä järjestyssääntöä vastaan rangaistaan luonnonsuojelulain (71/1923) 23 §:n mukaan.

Linnansaaren ohjeet ja säännöt

Linnansaaren kansallispuistossa on sallittua:

- liikkuminen jalan, hiihtäen tai vesikulkuneuvoilla rajoitusosia lukuun ottamatta Liikuttaessa on otettava huomioon, että puiston rajauksen sisällä on yksityis-maita, jotka eivät kuulu puistoon.
- marjojen ja ruokasienten poimiminen rajoitusosia lukuun ottamatta.

rajoitettua:

- avotulenteko ja leiriytyminen, jotka on sallittu vain niitä varten osoitetuilla paikoilla
- onkiminen ja pilkkiminen, joka on sallittua muualla paitsi Linnansaarenlammissa
- viehekalastaminen Haukivedellä, joka on rajoitusosia lukuun ottamatta sallittua esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön [Itä-Suomen läänin vieheluvalla \(www.mmm.fi\)](http://www.mmm.fi) tai Metsähallituksen Etelä-Suomen vieheluvalla ([lupa-alue 7401, www.villipohjola.fi](http://www.villipohjola.fi)).
- verkkokalastaminen Haukivedellä, joka on rajoitusosia lukuun ottamatta sallittua Haukiveden verkkokalastusluvalla (nro 7261).

kiellettyä:

- liikkuminen ja majoitus kansallispuiston pienellä saarilla ja luodoilla uhanalaisten ja harvinaisten lajien lisääntymisaikana 1.1. - 15.7. Rajoitusosat, joissa liikkuminen on kielletty, näkyvät alueen kartassa. Rajoitusosiin kuuluvilla saarilla on kielletty myös veneessä yöpyminen, kun majoituskielto on voimassa.
- liikkuminen Linnansaarenlammen vesialueella 1.5. - 15.7. metsäpalovaroituksen aikana avotulenteko myös sitä varten osoitetuilla paikoilla
- lemmikkieläinten vapaana pitäminen
- muiden kuin ruokasienten sekä puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden

- osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- tai kallioperän vahingoittaminen ja maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen
- selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- metsästäminen
- kalastaminen Linnansaarenlammissa
- moottoriajoneuvolla ajo maalla
- moottoriveneen käyttö Linnansaarenlammen vesialueella
- roskaaminen tai rakenteiden vahingoittaminen.

Ennakkovarustautuminen

Matkapuhelimien kuuluvuus

Vaikka Suomen matkaviestinverkot ovatkin kattavia, kansallispuiston alueella voi olla katvealueita. Tarkista matkaviestinverkon kattavuus omalta puhelinoperaattoriltasi. Lisäksi aina on paikkoja, joissa matkapuhelin ei toimi tai puheluissa on häiriöitä. Tällaisissa tilanteissa saattaa auttaa esim. hakeutuminen muuta maastoa korkeammalle, avoimelle paikalle. Kannattaa myös ottaa huomioon, että erilaisten matkapuhelimien välillä on eroja kuuluvuudessa.

Varusteet

- vesillä liikkuessa on aina oltava mukana asianmukainen [kartta](#).
- tukevat kengät ovat tarpeelliset Linnansaaren maastossa. Mukaan kannattaa ottaa kypäke, koska myös kyykäärmeet viihtyvät Linnansaaren aurinkoisilla rinteillä.

Sesonkiajat

Linnansaari on suosittu retkeilykohde, jonne tullaan erityisesti juhannuksen ja elokuun ensimmäisen viikon välisenä aikana. Pääsaaren lisäksi käytetyin alue on Mäntyluoto, mutta laajasta puistosta löytyy jokaisen tarpeeseen sopivia telttailualueita.

Tiilikjärven kansallispuiston järjestyssääntö

Luonnonsuojelulain (71/1923) nojalla Metsähallitus on 11.3.1988 antanut seuraavan, Rautavaaran kunnassa sijaitsevaa Tiilikjärven kansallispuistoa koskevan järjestyssäännön. Puisto on perustettu lailla (674/1981), ja sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella (932/1981). Tiilikjärven kansallispuisto on yleiseksi nähtävyydeksi tarkoitettu luonnonsuojelualue, jonka tehtävänä on säilyttää Ylä-Savon alkuperäistä, erämaista metsä-, suo- ja vesiluontoa. Kansallispuisto tarjoaa mahdollisuuksia retkeilyyn, opetukseen ja tutkimukseen.

- Kansallispuistossa on kielletty roskaaminen, maaperän ja kasvillisuuden vahingoittaminen, eläinten häiritseminen sekä muu alueen luontoa muuttava, rakennuksia, rakennelmia tai niiden raunioita vahingoittava taikka puiston toisia

käyttäjiä häiritsevä toiminta. Koirien, kissojen ja muiden eläinten päästäminen irralleen kansallispuistoon on kielletty.

- Kansallispuistossa saa liikkua jalan, hiihtäen, polkupyörällä, soutaen tai meloen lukuun ottamatta kansallispuistossa nähtävillä oleviin karttoihin ja maastoon merkittyjä rajoitusosia, joissa liikkuminen on kielletty 15. 4.–15. 7. Pohjoisniemen-Kalmonien harjualueilla liikkuminen ja mairinnousu on sallittu lumettomana aikana vain merkityillä poluilla ja paikoilla. Suojelu- ja tutkimustarkoituksia varten voidaan lisäksi metsähallituksen päätöksellä perustaa pienehköjä rajoitusosia. Ne merkitään maastoon.
- Moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen on kansallispuistossa kielletty. Moottoriveneiden käyttö on kielletty kaikilla kansallispuiston vesialueilla. Metsähallitus voi myöntää paikkakuntalaisille luvan veneiden säilyttämiseen kansallispuiston venevalkamissa.
- Tulenteke on sallittu vain sitä varten osoitetuilla paikoilla. Siihen saa käyttää säästeliäästi tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Leiriytyminen on sallittu vain osoitetuilla telttailualueilla.
- Marjojen ja sienten poiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.
- Onkiminen ja pilkkiminen on sallittu kansallispuiston vesissä kalastuslain mukaisesti elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä. Paikkakuntalaisille voidaan myöntää lupia muuhunkin kotitarvekalastukseen. Muillekin kuin paikkakuntalaisille voidaan myöntää kansallispuiston vesiin onkimis- ja viehekalastuslupia.
- Metsästyks on kansallispuistossa kielletty. Metsähallitus voi kuitenkin myöntää luvan hirvenajoon kansallispuistossa.
- Kansallispuiston rauhoitusmääräykset eivät estä asetuksen (932/1981) 2 §:n mukaisia viranomais- ja muita toimenpiteitä.
- Kansallispuiston rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen edellyttää kirjallista lupaa. Lupa tarvitaan mm. kansallispuiston rajoitusosassa liikkumiseen, tieteellisessä tai opetustarkoituksessa tapahtuvaan eläinten pyydystämiseen, kasvien keräämiseen tai muiden luonnonesineiden ottamiseen taikka matkailun yritystoimintaan, yleisötapahtumien järjestämiseen tai muuhun niihin verrattavaan toimintaan puiston alueella. Tällaista lupaa on haettava Metsähallituksen Itä-Suomen luonto-palveluista [ent. Nurmeksen hoitoalue].
- Kansallispuistoa koskevan asetuksen (932/1981) ja tämän järjestyssäännön sisältämät säännökset, joiden mukaan eräät toimenpiteet kansallispuistossa sallitaan, eivät perusta kenellekään laajempaa oikeutta kuin mitä asianomaiselle muutoin kuuluu.
- Kansallispuiston valvontatehtävissä toimiva voi antaa luonnonsuojelu tarkoituksessa erikseen määräyksiä, joita puistossa kävijäin on noudatettava.

Luonnonsuojelua valvovalla viranomaisella ja luonnonsuojelualueen vartijalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästyks-, kalastus-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai aiotaan käyttää vastoin kansallispuistossa noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee myös puistoalueelta luvatto-

masti pyydettyjä eläimiä ja luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä puistoalueelta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä.

Rikkomukset kansallispuiston järjestyssääntöä tai luonnonsuojelulaissa tarkoitettua rauhoitusmääräystä vastaan rangaistaan luonnonsuojelulain nojalla, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta.

Repoveden ohjeet ja säännöt

Repoveden kansallispuistossa on sallittua:

- liikkuminen jalan, hiihtäen, soutaen ja meloen rajoitusosia (= liikkumiskieltoalue) lukuun ottamatta
- marjojen ja ruokasienten poimiminen rajoitusosia lukuun ottamatta
- onkiminen ja pilkkiminen rajoitusosia lukuun ottamatta. Muunlaiseen kalastukseen ei valtion tai UPM-Kymmenen omistamilla vesillä myönnetä lupia.

rajoitettua:

- kulkeminen Repoveden itä- ja koillisosan Pahkajärven ampuma- ja harjoitusalueen varoalueella, jossa liikkuminen ilman erillistä lupaa on kielletty. Varoalue on merkitty maastoon ja alueen [karttaan](#).
- liikkuminen moottorikäyttöisillä vesiliikennevälineillä (vesibussi, moottorivene, vesiskootteri, jne.) Repovedellä, Kapiavedellä ja Tihvetjärvellä, jos siitä aiheutuu kohtuutonta melu- tai muuta haittaa
- avotulenteko ja leiriytyminen, jotka on sallittu vain niitä varten osoitetuilla paikoilla. Lyhytaikainen leiriytyminen on sallittua [jokamiehenoikeuksin](#) (www.ymparisto.fi) alueilla, jossa liikkuminen on sallittua; avotulta ei saa kuitenkaan sielläkään tehdä.

kiellettyä:

- avotulenteko metsäpalovaroituksen aikana, myös huolletuilla avonaisilla nuotio paikoilla. Metsäpalovaroituksen aikana tulen saa tehdä ainoastaan kodissa (Kuutinlahti, Mustalamminvuoren ranta ja Lapinsalmi), keittokatoksessa ja retkikeittimeen.
- lemmikkieläinten vapaana pitäminen
- muiden kuin ruokasienten sekä puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- maa- tai kallioperän vahingoittaminen ja maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen
- selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- metsästäminen ja riistaeläinten ajo
- liikkuminen moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla (auto, mopo, moottoripyörä,

moottorikelkka, mönkijä jne.) puomein suljetuilla teillä ja teiden ulkopuolella

- Poikkeuksen muodostavat vain välttämätön pelastus-, valvonta- ja huolto liikenne sekä alueen asukkaat ja mökkiläiset, jotka voivat kulkea teitä pitkän tonteilleen. Myös Kuutinlahden konsertin huoltoliikenne sallitaan. Muihin tapahtumiin tai yrityskäyttöön kulkulupia ei myönnetä.
- Kuismantie on suljettu puomein yleisöliikenteeltä Saarijärven ja Tervajärven pysäköintialueiden jälkeen. Alueen läpi ei voi ajaa moottoriajoneuvoilla.
- Moottorikelkoilla ei saa kiertää salmia maaston kautta (esim. Lapinsalmi, Ruskiansalmi) eikä siirtyä järvien jälle. Maastossa ajaminen ilman maan omistajan lupaa on maastoliikennelainperusteella rangaistava teko.
- moottorikäyttöisten vesiliikennevälineiden käyttö valtion tai UPM-Kymmenen omistuksessa olevilla alueen järvillä Repovettä, Kapiavettä ja Tihvetjärveä lukuun ottamatta
 - Kalastuskunta on kieltänyt moottorikäyttöisten vesiliikennevälineiden käytön Tervajärvellä.
- ilma-aluksilla laskeutuminen valtion tai UPM-Kymmenen omistamille vesialueille
- roskaaminen tai rakenteiden vahingoittaminen.

Ennakkovarustautuminen

Matkapuhelimien kuuluvuus

Vaikka Suomen matkaviestinverkot ovatkin kattavia, kansallispuiston alueella voi olla katvealueita. Tarkista matkaviestinverkon kattavuus omalta puhelinoperaattoriltasi. Lisäksi aina on paikkoja, joissa matkapuhelin ei toimi tai puheluissa on häiriöitä. Tällaisissa tilanteissa saattaa auttaa esim. hakeutuminen muuta maastoa korkeammalle, avoimelle paikalle. Kannattaa myös ottaa huomioon, että erilaisten matkapuhelimien välillä on eroja kuuluvuudessa.

Varusteet

- Repovedellä liikkumiseen kannattaa varata tukevat kengät, koska polut ovat paikoin kivisiä ja juurakkoisia. Kalliot, varsinkin reunakalliot, ja juurakot voivat olla liukkaita. Myös irtokivet poluilla voivat olla petollisia. Repoveden jyrkänteet tekevät maastosta vaativan, minkä vuoksi patikointi vie kilometriä kohden tavallista enemmän aikaa.
- Tasku- tai otsalamppu on tarpeen kalliopoluilla illan hämärtyessä. Auringonnousu tai -lasku vuoren huipulta nähtynä on mieleenpainuva kokemus.
- Kesällä mukaan kannattaa ottaa kyypakkaus, koska myös kyykäärmeet viihtyvät aurinkoisilla rinteillä.
- Suojaudu hyttysten ja hirvikärpästen rynnäkköä vastaan. Hyttyset ilmaantuvat usein kesäkuun puolessa välissä ja niiden kausi kestää elokuulle. Hirvikärpäset saapuvat loppukesästä, elo - syyskuussa.
- Syksyisin sääolosuhteet vaihtelevat nopeasti lyhyellä retkelläkin, joten kannattaa varautua erityisesti tuuleen ja sateeseen asianmukaisin varustein.
- Mukaan kannattaa ottaa myös juomavettä ja wc-paperia.

Sesonkiajat

- Repovesi on hyvin suosittu virkistys- ja ulkoilualue. Eniten retkeilijöitä käy Lapinsalmella. Erityisesti heinäkuussa sisääntulo Lapinsalmen kautta on ruuhkainen. Lapinsalmen sillalle pääsyä voi joutua jonottamaan pitkään.
- Kun uudet sisääntulot valmistuvat (Saarijärvi, Tervajärvi ja Karhulahden laiturit) ja palvelut (opasteet, polkurakenteet) paranevat, kannattaa lähteä alueen sisäosiin muualta kuin Lapinsalmelta. Vanhoilta totutuilta reiteiltä poikkeamalla voi löytää uusia elämyksiä poluilta, joilla on vähemmän väkeä.
- Repovesi sopii retkeilyyn kaikkina vuoden aikoina. Eriaiset säät, kelit ja kulkemis- muodot mahdollistavat monipuolisen retkeilyn ympäri vuoden.

Jokamiehen oikeudet

Luonnossa liikkuminen

Luonnontilaisilla tai niihin verrattavilla alueilla voi yleensä liikkua jalan, hiihtäen, pyöräillen ja ratsain, jos siitä ei aiheudu vahinkoa. Liikkumisoikeutta on rajoitettu pihamailla, pelloilla ja istutuksilla.

Kesällä pellot on ylitettävä teitä tai ojan pientareita pitkin. Talvella pellon yli voi hiihtää. Porteilta kuljettaessa on muistettava sulkea ne.

Toisen pihamaata ei saa käyttää kulkutienä. Toisen maalle ei saa rakentaa eikä kaivaa sitä niin, että se muuttuu ulkonaisesti alkuperäisestä. Jos pihamaata käytetään toistuvasti kulkutienä, voidaan siitä rangaista. Toisen pihamaan käyttäminen kulkutienä on rangaistavaa myös, jos rikotaan kotirauhaa. Peltoa, niittyä tai istutusta ei saa käyttää kulkutienä, jos siitä aiheutuu vahinkoa.

Luonnonsuojelualueilla liikkumista on usein rajoitettu. Lintujen pesimisaikana tulisi välttää liikkumista lintujen pesimä- ja oleskelualueilla.

Vain viranomainen voi rajoittaa kulkemista

Kulkemista voidaan rajoittaa vain viranomaisten päätöksiin perustuvien kieltojen avulla. Kielto- ja varoitusalueilla voidaan määrätä kulkemista rajoittavia toimenpiteitä. Viranomaisen, joka useimmiten on lääninhallitus, alueellinen ympäristökeskus tai puolustusvoimat.

Maa- tai vesialueelle ei saa pystyttää sellaista kulkemisen, maihinnousun tai muun jokamiehen oikeuden käyttämisen kieltävää taulua, jonka asettaminen ei nojautu lakiin.

Joukkotapahtumia, kuten erä-, hiihto- ja suunnistuskilpailuja, ei pidä toteuttaa nojautumalla pelkästään jokamiehen oikeuksiin, jos vahingon tai haitan vaara on ilmeinen. Niiden järjestämisestä on hyvä neuvotella maanomistajan kanssa.

Luonnossa oleskeleminen

Tilapäinen luonnossa oleskelu, kuten levähtäminen, uiminen ja auringon ottaminen on sallittua siellä missä kulkeminenkin, kunhan se ei aiheuta vahinkoa tai haittaa maan omistajalle tai haltijalle. Sallittua on myös tilapäinen leiriytyminen, kuten viikonlopun tai muun lyhyen ajan kestävä telttailu.

Pitkäaikaisesta oleskelusta ja leiriytymisestä on syytä neuvotella maanomistajan kanssa, koska vahingon tai haitan aiheutuminen on todennäköisempää.

Uimarannoilla ja muilla erityisalueilla telttailu ei yleensä ole sallittua. Varsinaisilla virkistysalueilla on usein telttailupaikkoja tai alueita, joille telttailu pyritään ohjaamaan.

Luonnontuotteiden ottaminen

Rauhoittamattomia kukkia, metsämarjoja ja sieniä voi poimia sieltä, missä liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeuksien mukaan. Sammalen ja jäkälän ottaminen on kuitenkin kielletty.

Luonnonsuojeluasetuksessa on luettelo rauhoitetuista kasveista. Seuraavien kasvien kauppaaminen on kielletty: puu- ja pylväsmäiset katajat, näsiä, sinivuokko, kevät-esikko, kevätlinnunherne ja imikkä. Lisäksi tyrnimarjojen keruuta on rajoitettu.

Kansallispuistossa marjastus ja sienestys on sallittu, ellei puiston omissa järjestys-säännöissä keruuta rajoiteta tietyllä alueella.

Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa ei saa ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia eikä maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä. Myöskään eläimiä ei saa pyydystää, tappaa tai hätyyttää. Eräissä osissa Lapin läänin voidaan kieltää määrääjäksi suomurainten poiminta muilta kuin paikallisilta asukkailta.

Vesilaki antaa luvan peseytymiseen, uimiseen ja veden ammentamiseen talousvedeksi sillä edellytyksellä, ettei siitä aiheudu häiriötä.

Tulenteko

Nuotiota tai muuta avotulta ei saa tehdä ilman asianomaisen lupaa toisen omistamalle tai hallinnassa olevalle maalle ilman pakottavaa tarvetta. Retkikeittimen, lämmitys- ja valaistuslaitteen sekä muun maapohjasta eristetyn laitteen käyttöön ei kuitenkaan tarvita lupaa.

Jos metsäpalovaara on ilmeinen, avotulta ei saa sytyttää metsään tai sen läheisyyteen edes maanomistajan luvalla. Jokainen on mahdollisuuksiensa mukaan velvollinen valvomaan, että hänen määräysvallassaan olevalla alueella noudatetaan paloturvallisuutta koskevia sääntöjä ja määräyksiä.

Ulkoilu- ja leirintäalueilla on tulen tekoon usein varattu erityiset paikat, eikä tulta pidä näillä alueilla tehdä muualle.

Roskaaminen

Roskaaminen on kielletty kaikilla alueilla. Roskaamista on kaikenlaisten esineiden ja liian jättäminen luontoon, jos se voi rumentaa maisemaa, vaarantaa tai haitata terveyttä, vähentää viihtyisyyttä tai aiheuttaa epäsiisteyttä.

Roskaamista on myös nestemäisten jätteiden laskeminen tai kaataminen ympäristöön. Bensiini ja öljy ovat ongelmajätteitä, joita ei saa kaataa maahan.

Roskaajan velvollisuus on puhdistaa roskaantunut alue.

Koiran ja kissan pitäminen

Koiraa ei saa pitää milloinkaan irti toisen alueella ilman maanomistajan tai metsästys-oikeuden haltijan lupaa. Lisäksi koirat on pidettävä kytkettyinä tai välittömästi kytkettävänä maaliskuun 1. päivästä elokuun 19. päivään saakka.

Alueen omistajan tai haltijan luvalla koiraa saa pitää kytkemättömänä pihamaalla tai puutarhassa ja koiran pitämiseen varatulla aidatulla alueella.

Koirien ulosteet voivat haitata terveyttä, aiheuttaa epäsiisteyttä ja vähentää viihtyisyyttä. Koirien ulkoiluttajien tulee huolehtia siitä, että koiran ulosteet otetaan talteen tai siirretään sellaiseen paikkaan, jossa niistä ei ole haittaa.

Kissaa saa pitää irti vain omistajan pihamaalla tai puutarhassa. Ollessaan muualla irrallaan kissa on heitteillä tai hylätty.

Ajaminen yleisten teiden ulkopuolella

Moottorijoneuvolla ei saa liikkua maastossa ilman maanomistajan tai -haltijan lupaa eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi syrjäisellä seudulla asuvalla on kuitenkin oikeus maastossa ajamiseen vaikeiden tieolojen ja vakinaisen asunnon sijainnin vuoksi. Poikkeukset on lueteltu maastoliikennelaissa.

Ajoneuvon pysäköiminen tien välittömään läheisyyteen on sallittua, jos liikenneturvallisuus sitä vaatii eikä siitä aiheudu kohtuutonta haittaa.

Yksityisteillä saa kulkea jalkaisin, polkupyörällä tai ratsain. Yksityistiellä saa ajaa myös moottorijoneuvolla, jos sitä ei ole liikennemerkillä erikseen kielletty.

Liikkuminen ja oleskelu vesialueilla

Jokaisella on oikeus kulkea avoimilla vesialueilla ja jäällä sekä käyttää vesialuetta tilapäisenä ankkuroidispaikkana. Oikeus perustuu vesilakiin, ja sitä ohjataan vesiliikennelailla.

Alueelliset ympäristökeskukset voivat rajoittaa tai kieltää vesikulkuneuvoilla liikkumisen, jos se on tarpeen liikenteen, ympäristön sekä kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi tai yleisen virkistyskäytön taikka muun yleisen edun vuoksi.

Moottoriveneellä ajamista tulisi välttää pehmeäpohjaisissa, matalissa, kalojen kudulle tärkeissä lahdissa. Kalanpyydykset sekä veneestä ja rannalta kalastavat on kierrettävä niin kaukaa, että kalastusta ei haitata.

Huomioi muut vesillä liikkuessasi

Häiritsevä jatkuva ajaminen meluisalla moottoriveneellä (muun muassa vesihiihtäminen, vesiskootterilla ajaminen) asutun rannan läheisyydessä on kielletty.

Jokaisen vesikulkuneuvolla liikkuvan on noudatettava huolellisuutta ja varovaisuutta. Ilman pakottavaa syytä ei saa vaikeuttaa tai häiritä muiden liikkumista vesillä. Liikkuminen ei myöskään saa vaarantaa tai aiheuttaa vahinkoa muille, ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Vesikulkuneuvon kuljettajan on noudatettava vesiliikenteen liikennesääntöjä ja vesiliikennemerkeillä tai valo-opasteilla ilmaistuja määräyksiä, kieltoja ja rajoituksia.

Vesillä liikkua on oikeutettu käyttämään ranta-alueita lepoon ja virkistytymiseen siellä, missä liikkuminenkin on sallittu. Maihinnousu saattaa olla kielletty muun muassa luonnonsuojelualueilla lintujen pesimisaikaan. Vaikka suoranaista kieltoa ei olisi, tulisi liikkumista välttää lintujen pesimä- ja oleskelualueilla kuten lintuvesillä ja ulkosaarilla.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää merenkululaitos.

Vesiliikennelain täytäntöönpanon yleinen valvonta kuuluu liikenne- ja viestintäministeriölle ja merenkululaitokselle.

Virkistyskalastus

Onkiminen ja pilkkiminen ovat maksuttomia jokamiehenoikeuksia. Niitä ei kuitenkaan saa harjoittaa lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikoissa tai muilla vesialueilla, joissa kalastuslainsäädännön tai sen perusteella annettujen määräysten mukaan kalastaminen on kielletty.

Heitto- ja vetouistelu, perhokalastus sekä muu viehekalastus, katiska- ja verkkopyynti sekä ravustus edellyttää 18-64 -vuotiailta valtion kalastushoitomaksun suorittamista. Lisäksi tarvitaan vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan lupa. Viehekalastuksessa omistajan tai haltijan antaman luvan voi korvata suorittamalla läänikohtaisen viehekalastusmaksun.

Läänikohtainen viehekalastusmaksu oikeuttaa harjoittamaan viehekalastusta yhdellä vavalla, kelalla ja vieheellä kerrallaan yhden läänin alueella. Läänikohtainen viehekalastusmaksu on henkilökohtainen ja sen voi halutessaan maksaa jokaisen viiden läänin alueelle.

Merialueet ja Ahvenanmaa

Jokainen Suomen kansalainen voi harjoittaa virkistyskalastusta yleisellä vesialueella merellä ilman vedenomistajan lupaa. Tämä oikeus on myös Suomessa vakinaisesti asuvilla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion sekä muiden pohjoismaiden kansalaisilla.

Kalastushoitomaksua koskevat määräykset ovat kuitenkin voimassa näillä vesialueilla.

Ahvenanmaalla on omat kalastuslakinsa, ja siellä virkistyskalastajan oikeudet poikkeavat muualla maassa noudatetusta käytännöstä.

Metsästys

Suomessa metsästysoikeus on sidottu maanomistukseen. Metsästyksen tarvitaan lupa maanomistajalta tai metsästysoikeuden haltijalta joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla henkilöllä on oikeus metsästää yleisellä vesialueella meressä ja alueella olevilla valtion saarilla tai luodoilla, joiden hallintoa ei ole kenellekään luovutettu.

Lapin läänin ja eräiden Oulun läänin kuntien asukkailla on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla.

Ahvenanmaalla on voimassa oma metsästyslakinsa.

Riistaeläinten metsästämisestä on maksettava valtiolle riistanhoitomaksu. Metsästyksessä on noudatettava kullekin riistaeläimelle säädettyjä pyyntiaikoja

Luonnonsuojelulaki kieltää eläinten tappamisen, pyydystämisen tai hätyyttämisen kansallis- ja luonnonpuistoissa. Metsästys on sallittu kansallis- ja luonnonpuistoissa Oulun ja Lapin läänien kuntalaisille tietyin rajoituksin. Kansallispuistoissa saa vähentää eläinten määrää vain, jos jokin laji on tullut liian runsaslukaiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi

Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle. Metsästyksen tahallinen estäminen, vaikeuttaminen ja häiritseminen on kielletty. Samoin on kielletty riistaeläimien tahallinen häirintä. Tavanomainen luonnon käyttö kuten sienestäminen ja marjastaminen eivät kuitenkaan ole häirintää.

Jokamiehenoikeudet Suomessa ja EU-maissa

Jokamiehenoikeudet ovat laajimmat Pohjoismaissa, joissa vapaa liikkuminen luonnossa marjastaen ja sienestäen on tärkeä osa kulttuuria. EU-maissa oikeudet ovat huomattavasti rajatummalla ja oikeuksien sisältö vaihtelee. Rajoitukset johtuvat yleensä suuremmasta väestötiheydestä, metsien vähäisyydestä ja erilaisesta maanomistusperinteestä.

Maat voidaan pääpiirteittäin jakaa kolmeen ryhmään sen mukaan, voiko maanomistaja rajoittaa liikkumista omistamallaan alueella vai ei: Pohjoismaissa Tanskaa lukuun ottamatta toisen mailla liikkuminen on lähtökohtaisesti sallittua, eräissä maissa kuten Alankomaissa, Belgiassa ja Englannissa lainsäädäntö kieltää toisen mailla liikkumisen.

Mm. Espanjassa, Ranskassa ja Kreikassa maanomistaja voi kieltää liikkumisen.

Toisaalta esimerkiksi Espanjassa rannikkolaki takaa kaikille kansalaisille vapaan pääsyn merenrannoille, saariin ja jokien varsille. Näillä alueilla saa kulkea, olla, uida, purjehtia, rantautua, ankkuroitua, poimia kasveja, kalastaa ja pyytää mereneläviä.

Tanskassa oikeus käyttää toisen omistamaa aluetta riippuu mm. metsän koosta.

Euroopan unionilla ei ole pyrkimyksiä yhdenmukaistaa EU-maiden jokamiehen-oikeuksia, koska ne ovat kussakin maassa kiinteä osa maan kulttuurihistoriaa ja perustuvat paikallisiin olosuhteisiin.

Jokamiehenoikeudet koskevat myös ulkomaalaisia

Suomessa jokamiehenoikeudet koskevat sekä suomalaisia että ulkomaalaisia lukuun ottamatta veneilyä, kalastusta ja metsästystä. Yleinen käytäntö on, että toisen omistamassa metsässä saa liikkua ja kerätä luonnonantimia. Rikoslakiin on erikseen kirjattu tärkeimmät niistä luonnontuotteista, joiden kerääminen on sallittu. Vesilakiin on kirjattu kaikkien oikeus kulkea vesillä ja jäällä sekä oikeus käyttää vesialuetta tilapäisenä ankkuroitumispaikkana.

Yleensä lainsäädännöllä rajoitetaan sellaista toimintaa, joka vahingoittaa luontoa tai tuottaa häiriötä kanssaihmisille. Tärkeimpiä jokamiehenoikeuksia rajaavia säädöksiä ovat luonnonsuojelulaki, luonnonsuojeluasetus, rikoslaki, laki rikoslain muuttamisesta, pelastuslaki, jätelaki, maastoliikennelaki ja vesiliikennelaki.

Toisinaan maanomistajan ja jokamiehenoikeuksia käyttävän näkemykset oikeuksista ja häiriön tuottamisesta käyvät ristiin. Toisten ihmisten huomioon ottaminen on paikallaan ja normaalilla keskustelulla asiat useimmiten selviävät. Uhkailu ja laiton estäminen on kielletty. Maanomistajalla ei ole oikeutta ottaa haltuunsa tilapäisesti toisen maalla olevaa irtainta omaisuutta kuten polkupyörää tai telttaa. Poliisin tehtävä on selvittää vaikeimmat ristiriidat.

Maastoliikenne ja moottorikelkkailu

Moottorikelkalla ja muulla moottoriajoneuvolla ajamiseen maastossa tarvitaan maanomistajan lupa eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta. Poikkeukset on kerrottu maastoliikennelaissa.

Moottorikelkkailu on yleisesti sallittua merkityillä moottorikelkkailureiteillä ja jäällä. Virallisilla moottorikelkkailureiteillä noudatetaan tieliikennelakia. Reittien suunnitteluun ja vahvistamiseen liittyy laaja kuulemismenettely.

Liikuntarajoitteiset voivat hakemuksesta saada luvan moottorikelkkailuun reittien ulkopuolella. Luvan myöntää alueellinen ympäristökeskus.

Maastoliikenteen rajoittaminen

Alueellinen ympäristökeskus voi kieltää maastoliikenteen tai rajoittaa sitä lukuun ottamatta eräitä maastoliikennelaissa lueteltuja poikkeuksia.

Esityksen alueellisesta kiellosta tai rajoituksesta voi tehdä alueellinen ympäristökeskus, asianomainen kunta tai kunnan jäsen, paliskunta tai sellainen viranomainen, yhteisö tai maanomistaja, jota asia koskee.

Moottorikelkkailun suosion lisääntyessä kuntarajat ylittävän reittisuunnittelun ja olemassa olevien reittien ylläpidon merkitys kasvaa. Kehno reitistö johtaa helposti luvattomaan kelkkailuun ja haittojen hallitseminen vaikeutuu.

Alueelliset ympäristökeskukset huolehtivat siitä, että moottorikelkkailu ei uhkaa haavoittuvia luontoalueita ja meluhaitat ovat mahdollisimman vähäiset. Keinoina ovat mm. reitistön suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen yhteistyössä kuntien ja Metsähallituksen kanssa, alueelliset liikkumisrajoitukset sekä nopeuksien hillitseminen.

Moottorikelkkailu ei saa aiheuttaa vahinkoa tai haittaa luontaiselinkeinolle, luonnolle ja muulle ympäristölle. Lisäksi kuljettajan on noudatettava varovaisuutta vaaran tai vahingon välttämiseksi.

Maastoliikennettä valvovat poliisi, tulli ja rajavartiolaitos sekä valtion mailla myös Metsähallitus ja Metsäntutkimuslaitos.